

OBČINA GROSUPLJE
Urad za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance
Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje
Tel: 01 7888 750 / Fax: 01 7888 764
e-mail: obcina-grosuplje@ob.grosuplje.si

LOKALNI PROGRAM KULTURE OBČINE GROSUPLJE

2008-2011

Marec, 2008

KAZALO:

1	UVOD.....	1
2	OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV	3
3	SPLOŠNI CILJI.....	3
3.1	Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika	3
3.2	Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost.....	3
3.3	Spodbujanje razvoja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti	4
3.4	Integriranje kulturne vzgoje v procese izobraževanja	4
3.5	Spodbujanje kulturne raznolikosti.....	4
3.6	Spodbujanje specifičnih kulturnih projektov.....	4
3.7	Povezovanje kulture in gospodarstva.....	4
3.8	Informatizacija v kulturi.....	4
4	ANALIZA STANJA NA POSAMEZNIH PODROČJIH KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI GROSUPLJE.....	5
4.1	Statistični pregledi nosilcev kulturne dejavnosti.....	5
4.2	Kulturne dejavnosti	5
4.2.1	Ljubiteljska kulturna dejavnost	6
4.2.1.1	Glasbena dejavnost	7
4.2.1.2	Gledališka dejavnost.....	9
4.2.1.3	Folklorna dejavnost	10
4.2.1.4	Likovna dejavnost.....	11
4.2.1.5	Plesna dejavnost	11
4.2.1.6	Literarna dejavnost	12
4.2.1.7	Filmska in fotografska dejavnost.....	13
4.2.1.8	U3 Grosuplje.....	14
4.2.1.9	Zveza kulturnih društev Grosuplje	15
4.2.1.10	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti OI Ivančna Gorica	16
4.2.2	Knjižnična dejavnost	19
4.2.3	Razstavna dejavnost	21
4.2.4	Glasbena dejavnost.....	22
4.2.5	Založniška dejavnost	24
4.2.6	Posebni projekti in prireditve	26
4.2.7	Mednarodno in občinsko povezovanje.....	28
4.2.8	Povezovanje kulturne dejavnosti s področjem izobraževanja, turizma, športa in mladinske dejavnosti.	29
5	JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE	30
5.1	Analiza obstoječih razmer.....	30
5.2	Načrt gospodarjenja s prostori in opremo.....	31
6	VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE	33
6.1	Analiza obstoječih razmer.....	33
6.2	Prioriteta sprejemanja odlokov za zaščito kulturne dediščine	33
6.3	Strategija zaščite ostale kulturne dediščine	34
6.4	Posebni projekti na področju varstva kulturne dediščine.....	34
6.4.1	Oblikovanje muzejskih zbirk.....	34
6.4.2	Mlin pri graščini Brinje	34
7	FINANCIRANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI.....	36
8	LETNO NAČRTOVANJE IN POROČANJE	37

<i>9</i>	<i>DOLGOROČNI POGLED NA RAZVOJ KULTURE V OBČINI GROSUPLJE .....</i>	<i>38</i>
<i>10</i>	<i>PRILOGE .....</i>	<i>42</i>

1 UVOD

Lokalni program kulture Občine Grosuplje je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike v obdobju 2008-2011.

Predlagatelj Lokalnega programa kulture je župan Občine Grosuplje Janez Lesjak, ki je za oblikovanje tega dokumenta imenoval **delovno skupino v sestavi**: Jelka Kogovšek, vodja Urada za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance, Breda Škrjanec, muzejska svetovalka in članica Občinskega sveta občine ter Odbora za družbene dejavnosti, Mojca Lovšin, vodja Urada za prostor, dr. Boris Kuhar, etnolog, Roža Kek, direktorica Mestne knjižnice Grosuplje, Simona Zorc Ramovš, strokovna delavka Zveze kulturnih organizacij Grosuplje in Mojca Koželj, svetovalka na Uradu za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance.

Pravna podlaga za sprejem lokalnega programa je 14. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07-UPB1), ki določa, da lokalna skupnost določi svoj lokalni program razvoja kulturne dejavnosti.

Sprejme ga Občinski svet Občine Grosuplje.

Lokalni program kulture izhaja iz obstoječega stanja kulture v Občini Grosuplje. Opredeljuje področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, načrtuje tudi investicije v javno infrastrukturo na področju kulture. Upošteva prednosti in slabosti lokalnega prostora ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na bodoče priložnosti in nevarnosti s katerimi se bo soočala.

Dokument opredeljuje cilje in prioritete Občine Grosuplje na posameznih področjih kulturne dejavnosti v naslednjem štiriletnem obdobju ter usmeritve za uresničitev in vrednotenje zastavljenih ciljev.

Vzpostavlja ravnotežje med ohranjanjem kulture v Občini Grosuplje in njenim razvijanjem. Zagotavlja pogoje za skladen razvoj kulture v grosupeljskem kulturnem prostoru, pogoje za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopnosti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

V pogojih vse intenzivnejše evropske integracije lokalni program kulture z opredelitvijo za skrb za slovenski jezik in jezikovno kulturo, obenem pa tudi za odprtost in za kulturno raznolikost, zagotavlja tudi ohranjanje slovenske identitete in ohranjanje skupnega slovenskega prostora.

Temeljni cilji Lokalnega programa kulture Občine Grosuplje so: oživljanje kulturnega življenja v občini, povezovanje kulture z gospodarstvom, izobraževanjem, športom in turizmom ter razvijanje prepoznavnosti Občine Grosuplje skozi kulturno dejavnost.

V praksi pa njegovo uresničevanje pomeni konkretizirane postopke kot so:

- razvoj in povezovanje ljubiteljske kulturne in profesionalne dejavnosti,
- pridobitev novih prostorov za prireditveno in muzejsko dejavnost v okviru danih možnosti,
- ustanovitev strokovne komisije za razstavno dejavnost,
- pridobitev novih primernih prostorov za glasbeno šolo,
- pripravo javnih razpisov in javnih pozivov, ki bodo spodbujali razvoj v tem dokumentu opredeljenih posebnih projektov na vseh področjih kulturne dejavnosti,
- začetek postopkov za razglasitev kulturnih spomenikov,
- navezavo stikov z gospodarskimi subjekti v občini (lokalni program je opredelitev javnega interesa občine na področju kulture; gospodarstvu je potrebno ponuditi možnost, da postane dejavnik njegovega uresničevanja in mu v zameno tudi kaj ponuditi),
- nadaljevanje postopkov za pridobivanje alternativnih virov sredstev.

Občina bo gradila kulturno politiko na partnerstvu z nevladnim sektorjem (civilnimi organizacijami in posamezniki) tako na osnovah, ki jih določa Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo kot na osnovi dobrih praks v Evropi.

Želimo, da kultura v Občini Grosuplje seže na vsa področja družbenega življenja, razvija in sprejema nove programe za čim širše ciljne skupine občanov ter pridobiva alternativne vire financiranja (trženje skozi gospodarstvo, strukturni skladi).

Obsežna analiza obstoječega stanja (raziskava je zajela vzorec 600 naših občanov, ki so izrazili svoja stališča in pričakovanja s področja kulturne dejavnosti), ki je bila opravljena pri nastajanju lokalnega programa kulture, je dobro izhodišče za reševanje zaznane problematike na področju kulture, ki vodi k uresničevanju ciljev zastavljenih v tem dokumentu.

2 OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV

Javni interes za kulturo se v Lokalnem programu kulture zagotavlja skozi splošne prioritete kulturne politike ter skozi cilje in ukrepe na področju kulture. Področja javnega interesa za kulturo na posameznih področjih kulture oziroma področja kulture na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, so opredeljene v nadaljevanju tega dokumenta

Kulturna tradicija je izjemnega pomena za identiteto naroda, skozi kulturo pa se je izgrajevala in potrjevala tudi zavest ljudi v naši občini. Preteklo kulturno dogajanje bi bilo mogoče proučiti z vidika ločevanja ljubiteljske in institucionalizirane kulture, vendar je zaradi tesnega prepletanja obeh vidikov kulturnega udejstvovanja v tem dokumentu uporabljen drugačen pristop. **Opredelitev kulturne tradicije v Občini Grosuplje je v nadaljevanju tega dokumenta izvedena po posameznih področjih kulture.**

Kulturne dejavnosti so vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju nepremične kulturne dediščine, besednih, uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, filmskih, avdiovizualnih in drugih umetnosti, na področju založništva, knjižničarstva, galerije in na drugih področjih.

Kulturna dobrina je kulturni proizvod ali storitev, ki je namenjena zadovoljevanju človekovih potreb na področju kulture.

Javno kulturno dobro v javnem interesu zagotavlja država ali lokalna skupnost kot javno službo (npr. Mestna knjižnica Grosuplje) ali kot obliko podpore posamičnim kulturnim programom in projektom civilne družbe oz. nevladnih organizacij (kulturna društva in njihova zveza, ipd.).

Javna infrastruktura na področju kulture so nepremičnine in oprema v javni lasti, namenjena kulturi.

Kulturna dediščina so dobrine podedovane iz preteklosti, ki so opredeljene kot odsev in izraz vrednot, identitet, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij našega naroda. Dediščina vključuje vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega vplivanja med ljudmi in prostorom skozi čas.

3 SPLOŠNI CILJI

3.1 Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika

Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika znotraj Evropske unije je eden od najbolj pomembnih ciljev nacionalnega in lokalnih programov. Ob spoštovanju in razvijanju jezikovne raznolikosti je nujna skrb tudi za ohranitev in razvoj slovenskega jezika na vseh področjih kulturnega udejstvovanja od knjižnične in založniške dejavnosti pa do uprizoritvenih in avdiovizualnih umetnosti. V skrbi za jezik občina podpira programe in projekte, ki spodbujajo razvoj jezikovne kulture.

3.2 Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost

Dostopnost kulturnih dobrin ne sme biti pogojena geografsko ali s socialnim statusom posameznika. Ta dokument predvideva ohranitev obstoječega kulturnega standarda in njegovo postopno nadgraditev. Kultura mora biti dosegljiva najširšemu krogu uporabnikov.

3.3 Spodbujanje razvoja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

Razvijanje ljubiteljske kulturne dejavnosti je ena izmed prioritete kulturne politike v Občini Grosuplje. Ustvarjalcem in kulturnim društvom v lokalnem okolju je potrebno zagotoviti spodbudne pogoje za delo, sodelovanje s strokovnimi kadri in različne oblikovanje izobraževanja.

3.4 Integriranje kulturne vzgoje v procese izobraževanja

Namen občinske kulturne politike je tudi skrb za kulturno vzgojo tako uporabnikov kot ustvarjalcev kulturnih dobrin.

Konkretno je to mogoče udejaniti s povezovanjem lokalnih izobraževalnih institucij (vrtci, šole) in kulturnih ustvarjalcev (kulturna društva, ZKD Grosuplje, JSKD ...).

Občina lahko s sistemom štipendiranja zagotavlja izobraževanje za umetniške in druge poklice v kulturi.

3.5 Spodbujanje kulturne raznolikosti

Težnja po spodbujanju kulturne raznolikosti omogoča ohraniti in promovirati bogato kulturno izročilo in njegove lokalne posebnosti.

Ob upoštevanju ideje kulturne raznolikosti je mogoče oblikovati dovolj široke in izvirne programe, ki bi lahko pritegnili sredstva iz evropskih skladov.

3.6 Spodbujanje specifičnih kulturnih projektov

Občinska kulturna politika opredeljena v tem dokumentu podpira kulturne projekte, ki spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje ter nacionalno in versko strpnost.

Kultura vpliva na dvig kvalitete življenja posameznika in njena dostopnost mora biti zagotovljena vsem občanom.

3.7 Povezovanje kulture in gospodarstva

Razvoj kulturne dejavnosti je v veliki meri odvisen od finančnih sredstev. Področji kulture in gospodarstva se lahko povežeta preko promocije in trženje kulture. Sponzorska oz. donatorska sredstva, kot nujno dopolnilo proračunskim, omogočajo večjo ustvarjalnost in dostopnost kulturnih dobrin, kar po drugi strani omogoča kvalitetnejši razvoj človeških (kadrovskih) virov in socialno kohezivnost.

3.8 Informatizacija v kulturi

Informacijska mreža za dostop do informacij v kulturi omogoča večjo dostopnost kulturnih dobrin, povečuje seznanjenost z dogodki in razvojnimi tendencami na področju kulture. Osnovna naloga je povezovanje različnih že obstoječih informacijskih sistemov (JSKD, ZKD, knjižnica, občina...) in njihovo tehnično nadgrajevanje. Zagotoviti je potrebno izobraževanje uporabnikov teh sistemov.

4 ANALIZA STANJA NA POSAMEZNIH PODROČJIH KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI GROSUPLJE

4.1 Statistični pregledi nosilcev kulturne dejavnosti

I. Društva in ZKD Grosuplje (civilna družba oz. nevladne organizacije):

- Pregled društev po dejavnostih 2007, **Priloga I /A**,
- Pregled produkcije po društvih 2006-2007, **Priloga I/B**
- Pregled stanja prostorov in opreme društev 2007, **Priloga I/C**.

II. Ostali (institucionalni) nosilci kulturne dejavnosti so:

- Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica,
- Mestna knjižnica Grosuplje,
- Glasbena šola Grosuplje.

- Pregled osnovnih podatkov nosilcev kulturne dejavnosti 2007, **Priloga II /A**,
- Pregled produkcije po nosilcih kulturne dejavnosti 2006-2007, **Priloga II/B**
- Pregled stanja prostorov in opreme nosilcev kulturne dejavnosti 2007, **Priloga II/C**.

III. Samostojni kulturni ustvarjalci:

- Kulturni ustvarjalci vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi,
- Ostali kulturni ustvarjalci, ki ustvarjajo v našem prostoru.

4.2 Kulturne dejavnosti

- ljubiteljska kulturna dejavnost,
- knjižnična dejavnost,
- razstavna dejavnost,
- glasbena dejavnost,
- založniška dejavnost,
- posebni projekti in prireditve,
- mednarodno in občinsko povezovanje,
- povezovanje kulturne dejavnosti s področjem izobraževanja, turizma, športa in mladinske dejavnosti.

4.2.1 Ljubiteljska kulturna dejavnost

Opredelitev vloge

Ljubiteljsko kulturno dejavnost lahko opredelimo kot množično organizirano prostočasno kulturno udejstvovanje. Vzpostavlja kontinuirane oblike komuniciranja v stopnji organiziranosti, normativnosti in formalni strukturiranosti; ozavešča skupnost o pomembni vlogi kulture za posameznika, spodbuja védenje o širši in lokalni kulturni dediščini ter povezuje ustvarjalce in skupnost ter večja atraktivnost in ponudbo kraja. Po vsebini je zelo heterogena saj zajema vse zvrsti kulturnega udejstvovanja in vključuje vse od tradicionalne ljudske kulture do približevanja t.i. vrhunski kulturi, pa tudi različne oblike subkultur in alternativne kulture. Pogosto pomeni ljubiteljska kultura edino obliko kulture, še posebej v manjših krajih.

Opredelitev poslanstva ljubiteljske kulturne dejavnosti

Temeljno poslanstvo ljubiteljske kulture je ohranjanje in oživljanje različnih zvrsti kulture, ohranjanje bazične kulturne identitete in soustvarjanje celovitega slovenskega kulturnega prostora. Prebivalcem omogoča kvalitetno preživljanje prostega časa, članom kulturnih društev pomaga pri aktivnem udejstvovanju in izobraževanju, s posebno skrbjo za perspektivne skupine in mlade talente, ki jih pripravlja za morebitno kasnejšo profesionalno pot v kulturi. S povezovanjem z različnimi kulturnimi ustanovami in centri ter povezovanjem različnih ljubiteljskih kulturnih društev omogoča prebivalcem pestro in zanimivo kulturno ponudbo, tako pasivno kot aktivno. S prireditvami in izobraževanjem viša kvaliteto vseh zvrsti umetnosti in neposredno spreminja miselnost o kulturi, predvsem vzgaja v spoštovanju do kulturnih dobrin, vedenju, da je za kulturno prireditve oz. kulturno delovanje potrebno vložiti veliko dela, vztrajnosti iz znanja. Vse naštetu ustvarja dodano vrednost okolja v katerem bivamo in pripomore k večji tolerantnosti do drugačnih in socialno slabše integriranih v naše okolje.

Cilji in prioritete

Povečati udejstvovanje v ljubiteljski kulturi, z vključevanjem prav vseh prebivalcev občine, s posebno pozornostjo do najstnikov in najmlajših ter socialno neintegriranih skupin. V sodelovanju z različnimi kulturnimi ustanovami in društvi iz drugih občin izboljšati stike med različnimi ustvarjalci in s tem povečati prepoznavnost ljubiteljske kulture tako v lokalnem kot tudi v širšem okolju. Z redno medijsko promocijo ljubiteljske kulture povečevati njeno prepoznavnost in dokazati nujnost njenega delovanja in tako omogočiti povečanje finančnih sredstev za njeno delovanje in nadaljnji razvoj ter vizijo. Pri tem je potrebno izkoristiti potencial lokalnih sponzorjev, da bodo videli smisel večjega vlaganja v kulturne projekte, ki večajo atraktivnost in dodano vrednost lokalne skupnosti. S kvalitetnim programom, povečanjem sredstev posledično povečati število obiskovalcev, tako na lokalnem kot tudi na širšem prostoru. Usmerjati delovanje lokalne kulture k možnosti kandidiranja tudi na sredstva EU.

V okviru osnovnega izobraževanja s ponudbo učnih ur kulturnih vsebin in samostojnih delavnic prispevati k boljši temeljni kulturni izobraženosti otrok in mladine. V kulturno dejavnost vključiti tudi druge etnične skupine (predvsem Rome) - tako društvene kot izobraževalne.

V sklopu izobraževanja kot tudi delovanja ljubiteljske kulture z izvirnimi projekti in dogodki ozaveščati ljudi o bogati kulturni dediščini in naši nacionalni identiteti.

Z aktivnostjo vzpodbuditi domače ljubiteljske – bazične ustvarjalce za boljše in izvirnejše ustvarjalno delo, ustvarjanje novih interesnih in ustvarjalnih skupin, združevati meščane ob dogodkih, ustvarjati dušo, utrip mestnih okolij ter tako aktivno prispevati k razvoju mesta, zagotavljati dejansko slovensko in evropsko dodano vrednost na področju kulture.

4.2.1.1 Glasbena dejavnost

A. Vokalno zborovska

Nosilci:

- ŽePZ Lastovke, KD Teater,
- Viva Vox, KD Teater,
- Magdalena, KD Vokal,
- MoPZ Grosuplje, KD Vokal,
- MoPZ Corona, KD Pesem Grosuplje,
- Mešani oktet, KD Polica,
- MePZ, KD France Prešeren Račna,
- Šmarnice, KD Šmarje Sap,
- MoPZ, KD Šmarje Sap,
- Samorastnik, KD Žalna,
- Biser, KD Lotos Grosuplje,
- Zelen, KD Šentjurski oktet.

Vsebina dejavnosti

Vokalne zasedbe zveze kulturnih društev pogosto sodelujejo na lokalnih prireditvah, tudi v širšem slovenskem prostoru (prazniki, komemoracije, proslave, občinske promocijske prireditve). Priprava samostojnega koncertnega večera žal uspe bolj redkim, največkrat ga izvedejo ob koncu leta.

Večina skupin se udeležuje raznih srečanj in revij. Na prvem mestu je potrebno omeniti Tabor pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, ki se ga udeležijo skoraj vse skupine. Tudi območna srečanja vokalnih skupin in pevskih zborov, ki jih organizira JSKD, Območna izpostava Ivančna Gorica, so redno stičišče vseh naših skupin.

Pevske skupine so programsko usmerjene k tradicionalnem repertoarju – priredbam ljudskih in posvetnih umetnih pesmi, nekatere vokalne zasedbe z višjo kakovostjo petja posegajo tudi po zahtevnejšem sodobnem zborovskem repertoarju.

Problematika

Problematika je bolj organizacijske narave, saj je včasih vaja z vsemi prisotnimi pevci velik problem. Sicer pa imajo pevci zadovoljive pogoje dela za vaje. Malo težje je z dvoranami za nastop, ki vse niso najbolj akustične. Še vedno je čutiti, da pevci ne razumejo, da je del odnosa do lastnega ustvarjalnega naboja tudi obisk koncertov in prireditev, kjer nastopajo druge ljubiteljske ali profesionalne vokalne skupine iz kraja ali širšega slovenskega prostora. Nujno bi bilo boljše sodelovanje zveze z osnovnimi šolami, ki bi z dodatnim izobraževanjem in vzpodbudo animirali glasbene pedagoge za delo v otroškem (oz.) mladinskem pevskem zboru. Problem so tudi mladi člani, ki jih povsod primanjkuje.

Cilji in prioritete

Z jasnim ovrednotenjem kakovosti dela usmeriti vse vokalne skupine, da bodo vsaj enkrat letno sposobne pripraviti program za letni koncert – samostojni dogodek. Sistemsko delati na višanju kakovosti skupin in dolgoročno z avdicijo izbrati nove člane za mešani pevski zbor, ki bi ga vodil dober zborovodja. Prav tako bomo agitirali k individualnem izobraževanju članov na pevskem področju. Jasen cilj je tudi v okviru osnovnih šol oblikovati kvaliteten otroški oz. mladinski pevski zbor. Zborovodje je potrebno spodbujati k rednemu izobraževanju v okviru Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in zveze. Nujno je intenzivnejše iskanje mladih novih članov.

B. Instrumentalna

Nosilci:

- Muzika Smila, KD Smila Grosuplje,
- instrumentalna skupina, KD Polica,
- tamburaška skupina Prima, KD France Prešeren Račna,
- veliki jazz orkester, KD Big Band Grosuplje,
- mladinski ansambel Biba, KD Big Band Grosuplje,
- Combo zasedba, KD Big Band Grosuplje.
- glasbene skupine pod okriljem društva Stentbaj

Vsebina

Instrumentalna skupina KD Polica pripravlja prireditve za krajanje, tako samostojno kot v sodelovanju z drugimi skupinami v društvu. Vaje potekajo v zasebnih prostorih članov. Želijo sodelovati tudi na občinskih prireditvah in s skupinami izven krajevnosti.

Tamburaška skupina Prima je sestavljena iz glasbeno izobraženih članov. Mentor tudi sam piše priredbe, ker tovrstnega notnega gradiva ni veliko. Sodelovali so na nekaj prireditvah, želijo postati uspešna in kvalitetna skupina.

KD Big Band Grosuplje je eno od najprepoznavnejših društev v občini. Do sedaj je izvedlo več kot 120 koncertov po vsej Sloveniji in tudi na Hrvaškem in v Nemčiji. Vaje bodo od spomladi potekale v dvorani kulturnega doma na Spodnji Slivnici, ki jo je društvo najelo za 10 let. Vsako leto izvedejo več delavnic, med drugim enotedenski poletni seminar pod vodstvom priznanega glasbenika. Ustanovljen je bil tudi mladinski ansambel, ki bo skrbel za mlajše člane in jih pripravljati tudi na igranje v velikem orkestru. Combo zasedba pa sodeluje na manjših prireditvah, porokah, rojstnih dnevih ali lokalnih in zelo uspešno promovira KD Big Band Grosuplje.

Kulturno-glasbeno društvo Stentbaj je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki jih zanima, se ukvarjajo ali ustvarjajo sodobno glasbo. Pod njihovim okriljem je več grosupeljskih glasbenih skupin (KREMA, CLOSHERS, SILENCIA, THE DRINKERS, ART SOUL, NICE PARADAJS, ZGREŠENI PRIMERI, ASTRID LINGREN).

Problematika

Instrumentalna skupina KD Polica si želi predvsem prostor, kjer bi lahko redno vadili. Glavni problem Big Banda je bil prostor za vaje, ki pa bo predvidoma do pomladi 2008 rešen. Pri Big Bandu se občasno pojavi tudi problem članov (pomanjkanje določenih instrumentov, predvsem pozavn). Pri tamburaški skupini je problem z usklajevanjem vaj, saj je njihov mentor iz Bele Krajine.

Cilji in prioritete

Instrumentalna skupina KD Polica želi več nastopati tudi izven lokalnih okvirjev. Tamburaši želijo postati vrhunski tamburaški orkester. Big band si ureja nove prostore. Z mladinskim ansamblom skuša rešiti problem pomanjkanja članov za določene instrumente. Skupni cilj vseh je čim več kvalitetnih nastopov.

4.2.1.2 Gledališka dejavnost

Nosilci:

- Gledališče GGNeNi, KD Teater,
- Gledališče Hiška, KD Teater,
- Gledališče pod mostom, PGD Velika Loka.

Vsebina

Gledališče po mostom vsako leto pripravi eno gledališko predstavo, sodeluje pa tudi na različnih lokalnih prireditvah. Repertoar predstavljajo predvsem komedije tipa vaškega gledališča. Veliko gostujejo.

Gledališče Hiška deluje dve leti, njihovi člani so osnovnošolci. Vaje imajo v Kulturnem domu Grosuplje. Z letošnjo predstavo »Hop v pravljico« so, poleg več ponovitev, sodelovali tudi na območnem srečanju otroških gledaliških skupin in bili izbrani za srečanje osrednje slovenske regije JSKD, kjer je predstava dobila izvrstno kritiko.

Repertoar so predvsem aktualne pravljice, ki jih otroci radi igrajo.

Gledališče GGNeNi je v osmih sezonah naredilo šest otroških predstav, zadnji dve leti pa predstavi za odrasle. Zadnja, »Odličen dan za ribe bananarice«, se je uvrstila na Linhartovo srečanje osrednje slovenske regije in dobila nagradi za glavno žensko in stransko moško vlogo. Sestavljena je večinoma iz študentov, vaje potekajo v Kulturnem domu Grosuplje. Ansambel Gledališča GGNeNi repertoarno ne utrjuje popularne, temveč za trenutni življenjski prostor in čas občutljivo gledališko dejavnost.

Problematika

Ena najbolj perečih tem, tako v otroškem kot v odraslem gledališču, je kronično pomanjkanje izvirnih domačih in tujih dramskih besedil, ki so vsekakor temelj kvalitetne odrske postavitve. Tako se znajde vsako gledališče po svoje. Nekateri stimulirajo dramatizacije proznih del, drugi prirejajo ali posodablajo stara besedila, tretji pa jih pustijo taka kot so – večinoma potem predstava izpade precej okorno.

Prostorske težave gledališč se dotikajo predvsem tehničnih pogojev, ki so zelo minimalni. Nekoliko drugačna slika je pri Gledališču Hiška in Gledališču GGNeNi, ki imata vaje na odru Kulturnega doma Grosuplje, ki v zadnjih letih skrbno obnavlja dotrajano odrsko opremo in mehanizacijo.

Gledališče pod mostom deluje v zelo omejenih prostorskih razmerah v dvorani PDG Velika Loka. Prostor je zelo majhen in slabo opremljen, za ogrevanje imajo peč na drva.

Cilji in prioritete

Prvi cilj je nedvomno kvalitetna produkcija predstav. To se omogoči s čim boljšim delom, pa tudi z delavnicami za igralce in mentorje. Kvalitetni preskok v nadgradnji vsebine gledališke igre vsekakor predstavljajo tudi ustrezna kostumografija, scenografija in tehnika. Za boljši in izrazitejši gledališki slog bi naša gledališča potrebovala poleg igralcev tudi kostumografa, scenografa, tehnika, kar sedaj delajo igralci sami oz. sploh ne uporabljajo tehnike. Ta kader bi se dalo pridobiti z izobraževanjem novih članov v teh smereh. Tudi v tej dejavnosti je prioriteta stalna skrb za nove mlajše člane, ki zagotavljajo stalno homogenost skupine.

4.2.1.3 *Folklorna dejavnost*

Nosilci:

- Ljudski pevci, KD Polica,
- Mlada zarja, KD »France Prešeren« Račna
- starejša folklorna skupina, KD France Prešeren Račna,
- Štorklje, KD France Prešeren Račna,
- Rege, KD France Prešeren Račna,
- študentska folklorna skupna, KD France Prešeren Račna,
- Zarja, KD »France Prešeren« Račna.

Vsebina

KD Račna je po številu članov največje društvo v ZKD in se v veliki meri ukvarja s folklornimi dejavnostmi. Zelo se posveča otrokom, tako več kot polovica šolajočih otrok v Račni deluje v društvu (Rege), v drugi skupini (Štorklje) delujejo tudi srednješolci in nekaj osnovnošolcev. Oba programa sta uspešna, saj člani radi intenzivno vadijo najrazličnejše slovenske ljudske plese, seveda s spremljavo glasbenikov na tradicionalnih instrumentih. V okviru KD Račna delujejo tudi študenti in odrasli. Redno in uspešno sodelujejo na območnih revijah. Odrasli so se v 14 letih štirikrat uvrstili na državno srečanje, gostovali so tudi na Poljskem, Češkem, v Belgiji, Italiji in na Hrvaškem. Ukvarjajo se tudi z ohranjanjem narodnih noš. So med soorganizatorji mednarodnega folklornega festivala Dolenjske SLOFOLK. Ljudsko pesem s tipičnim melosom, včasih spremljano z izvirnimi ljudskimi inštrumenti predstavljata skupini ljudskih pevcev. Odrasli prepevajo pod imenom Zarja, mlajši se imenujejo Mlada zarja. S svojo dejavnostjo oživljajo ljudsko vokalno izročilo naših krajev. Redno organizirajo letno prireditev so FANTJE PO POLJ' GREDO z gosti – skupinami ljudskih pevcev iz Slovenije.

Problematika

Glavni problem so kostumi. Za izdelavo novih je potrebno precej denarja, ker morajo biti izdelani pri krojačih, čevljarjih – dobrih in finih rokodelcih. Drago je tudi njihovo vzdrževanje.

Cilji in prioritete

Ohranjanje ljudskega izročila z izobraževanjem otrok, pa tudi nadaljnje sodelovanje pri organizaciji mednarodnega festivala SLOFOLK, saj skupina na račun tega projekta vsako drugo leto gostuje v eni od evropskih držav. Predvsem pa je treba ohraniti, redno vzdrževati ter poskrbeti za dobro in avtentično izdelavo kostumov za nastope, ki morajo zdržati brezhibno več sezon.

4.2.1.4 Likovna dejavnost

Nosilci:

- Paleta, KD Teater Grosuplje.
- Društvo "Grosuplje - mesto kipov"

Vsebina

Likovna sekcija Paleta obsega dve skupini: začetno in nadaljevalno. Delo poteka v Osnovni šoli »Louisa Adamiča« Grosuplje. Program dela in usposabljanja sestavljajo pretežno sproti in se prilagajajo željam in potrebam udeležencev. Vsako leto organizirajo več razstav po različnih priložnostnih galerijah v Grosupljem (Mestna knjižnica Grosuplje, Kulturni dom, Družbeni dom, Boštanj). Vsako leto pripravijo tudi več delavnic na najrazličnejše teme. Delo na delavnicah poteka kot sodelovanje obeh skupin ali pa tudi ločeno, predvsem glede na prostorske možnosti. Preko izobraževanja se seznanjajo z vsemi tehnikami likovne umetnosti.

Grosuplje - mesto kipov je prostovoljno, nepridobitno, samostojno združenje z namenom organiziranja projekta Grosuplje – mesto kipov, v okviru katerega potekajo že tradicionalne kiparsko-fotografske delavnice. Delavnice obiskovalcem omogočajo UČENJE - zbiranje čim več informacij s področja kiparstva, IGRO - stopnja med učenjem in pripravo na ustvarjanje (skiciranje), USTVARJANJE - reševanje posameznih likovnih nalog in OVREDNOTENJE – razstava in razgovor o opravljenem delu in dobljenih izkušnjah. Društvo skrbi tudi za kipe v občini Grosuplje in organizira druge kulturne in družabne prireditve.

Problematika

Eden od problemov likovne sekcije Paleta je gotovo neustreznost prostorov za dejavnost, ki je finančno zahtevna, saj je material za slikanje in modeliranje drag. Za pripravo razstav pa je potrebno zagotoviti tudi okvirjanje slik oz. podstavke za plastike.

Cilji in prioritete

Likovna sekcija Paleta želi v bližnji prihodnosti poskrbeti za ustrežnejše prostore za dejavnost samo, pa tudi za prostor, kjer bi lahko shranjevali tako materiale kot izdelke same. V skupino si želijo vključevati tudi več mlajših članov.

Cilji projekta Grosuplje - mesto kipov so: omogočiti drugačen način preživljanja prostega časa, spodbuditi ustvarjalnost in omogočiti realizacijo kreativnih likovnih idej ter okrepiti samozavest posameznika.

4.2.1.5 Plesna dejavnost

Nosilci:

- teGIBlo, KD Teater.

Vsebina

Skupine delujejo drugo leto. Večina članic se je do sedaj spoznavala z načini plesnega izražanja. V preteklem letu so sodelovale na več prireditvah. Vaje imajo na odru Kulturnega doma Grosuplje.

Problematika

Za nadaljevanje uspešnega dela bi plesne skupine potrebovale večji, specializiran prostor, opremljen z ogledali in drogovi.

Cilji in prioritete

Najpomembnejši cilj je utrjevanje naučenih elementov in intenzivna nadgradnja plesa s poudarkom na improvizaciji. Želijo čim več nastopati in se s tem pokazati širši javnosti. Pomemben cilj je tudi pridobitev primerne prostora za vadbo ter poskrbeti za nove članice, s ciljem oblikovati skupine različnih starosti in različnih stopenj znanja.

4.2.1.6 Literarna dejavnost

Nosilci:

- KD Škocjan,
- literarna sekcija, KD Teater,
- Smila literatura, KD Smila,
- literarna sekcija, KD Spodnja Slivnica.

Vsebina

KD Škocjan je edino kulturno društvo v krajevni skupnosti. Ukvarjajo se z organiziranjem prireditev in ohranjanjem kulturne dediščine. Društvo občasno izdaja tudi knjige o lokalni zgodovini.

KD Spodnja Slivnica je letos spet malo bolj zaživelo. Pripravili so več prireditev in uspeli so pritegniti več mladih ljudi k sodelovanju. Prireditve imajo večinoma ob priložnostnih praznikih. Literarna sekcija KD Teater predstavlja uspešne literate iz Grosupljega in okolice, sodeluje tudi na različnih prireditvah (Adamičevi dnevi). Njihovi člani (študenti) pišejo članke tudi za različne časopise fakultet in Grosupeljske Odmeve.

Letos ustanovljena Smila Literatura ima v načrtu pripraviti knjigo o zgodovini amaterskega gledališča v Grosupljem.

Problematika

Za to dejavnost niso potrebni kakšni specifični pogoji, tako da je večina članov odvisna od lastne kreativnosti in motivacije. Potrebno je pridobiti nove člane in začeti razmišljati o redni lokalni literarni publikaciji. Smila Literatura potrebuje poleg občinskih še nekaj lastnih sredstev za izpeljavo projekta Amatersko gledališče v Grosupljem.

Cilji in prioritete

KD Smila želi izdati publikacijo Amatersko gledališče v Grosupljem. Literarna sekcija KD Teater nadaljuje zastavljeno pot predstavljanja lokalnih literatov in različnega vključevanja drugih manj ali bolj uveljavljenih literatov širšega slovenskega prostora – tako bodo bolj atraktivni tudi za druge grosupeljske literate, ki se v njihov krog še niso vključili.

KD Sp. Slivnica želi organizirati še več prireditev in več sodelovanj z drugimi društvi oz. njihovimi skupinami.

4.2.1.7 Filmska in fotografska dejavnost

Nosilci:

- SmilaFilm, KD Smila
- Sekcija za avdiovizualno umetnost in fotografijo – društvo Stentbaj.

Vsebina

Letos ustanovljena in zaenkrat edina filmska sekcija v ZKD je nastala iz članov gledališča GGNeNi in z zametkom članov SmilaFilma. Skupina se zaenkrat posveča predvsem snemanju kratkometražnih filmov. Do sedaj so producirali enega srednjemetražnega in štiri kratkometražne filme. Trije so se tudi uvrstili na festivale.

Film »Ujeti Zajca« se je uvrstil v tekmovalni program 10. Festivala slovenskega filma.

V okviru izobraževanja v sklopu ZKD Grosuplje redno poteka tudi filmska delavnica PoEtika, ki jo vodi režiser Janez Lapajne in na kateri redno nastajajo kratkometražni igrani filmi.

Pod okriljem društva Stentbaj delujejo mladi filmarji (Babosek, Mitja Okorn, Cerkvenčič, Luka Jenko, Gašper Gerl, Dalibor Jokič, Gregor Nučič, Nika Cuklja) in tudi fotografi (Stefano, Miro Majcen, Ilija Berlič, Roman Milavec). Društvo prispeva k spodbujanju nastanka novih filmskih in fotografskih del tako doma kot v tujini.

Problematika

Največji problem SmilaFilma, KD Smila je vsekakor pomanjkanje snemalne opreme (kamera, reflektorji, stojala...). Potrebno bo pridobiti prostor za vzpostavitev montažne sobe, snemalno opremo in arhiv. Snemanje filmov je finančno zahteven zalogaj, zato je poleg rednih sredstev občine potrebno najti še druge vire financiranja.

Cilji in prioritete

Glavni cilj Smila Filma, KD Smila ostaja snemanje filmov z namenom predstaviti jih tako lokalni kot širši publiki, pa tudi sodelovanje na filmskih festivalih in srečanjih. Poleg tega je treba razširiti filmske delavnice, da bi pokrili čim več segmentov produkcije filma (poleg režije še scenografija, maska, scenaristka, kamera, montaža, postprodukcija, trženje).

V prioriteti je oblikovanje rednega mesečnega predvajanja filmov, z namenom izobraževanja. Koncept teh srečanj temelji na ogledu izbranega filma, ki mu sledi predavanje strokovnjaka iz te stroke (izbor njegovih 5 najboljših, bi si ogledali v celoti). Za to bi vsekakor potrebovali tudi boljši specializiran DVD projektor, z

možnostjo predvajanja na veliko filmsko platno. Potrebno je pritegniti sponzorska sredstva. To pa je tudi pot, po kateri bi v naš krog ustvarjalcev vključevali tudi širše potencialne filmske sodelavce – strokovne in tudi ljubiteljske. V načrtu so tudi poletne projekcije pod zvezdami, z vključevanjem tudi drugih zvrsti umetnosti - predvsem glasbe.

4.2.1.8 U3 Grosuplje

Nosilci:

- KD UTŽO Grosuplje

Vsebina

V okviru **Univerze za tretje življenjsko obdobje Grosuplje** je aktivnih 250 vpisanih upokojencev. Svoje znanje bogatijo v naslednjih izobraževalnih programih: nemški, angleški, španski, italijanski jezik, računalništvo, slikarstvo, umetnostna zgodovina, restavratorstvo, literarna zgodovina in književnost, glasba, ples, ekologija in varstvo narave, etnologija in domoznanstvo, religija in etika, retorika, delavnica fotografije, zdrava prehrana s kuharskimi mojstri, planinarjenje in pohodništvo (vsak prvi in tretji petek v mesecu) in umetnost pripovedovanja. Vsak prvi in tretji četrtek v mesecu se srečujejo na predavanjih z zanimivo družbeno tematiko. Redno se vključujejo v družabni in kulturni utrip mesta, organizirajo ekskurzije doma in v tujini. Koordinator celotne UTŽO Grosuplje je Andreja Smolič.

Problematika

Največji problem UTŽO Grosuplje je prostorska problematika, saj se njihove dejavnosti odvijajo kar na sedmih lokacijah v mestu. Vsi ti prostori so le začasna rešitev, saj je uporaba dogovorjenih prostorov odvisna od lastnika in njegove dejavnosti.

Cilji in prioritete

Z znanjem in prostovoljnimi delom želijo še naprej prispevati k lokalnemu razvoju. Glavni cilj UTŽO Grosuplje je najti primeren prostor za nadaljevanje učnih procesov. Še naprej bodo delovali povezovalno med generacijami in opravljali poslanstvo kulturnega mediatorstva v tesni navezi z Mestno knjižnico Grosuplje in ZKD Grosuplje.

V prioriteti je oblikovanje in realizacija rednega mesečnega učnega procesa, mesečna četrtkova predavanja z družbenimi temami, organiziranje ekskurzij doma in v tujini, oblikovanje letnih projektov v navezi z lokalnimi skupnostmi ter izid knjižice s programskim poročilom ob zaključku študijskega leta.

4.2.1.9 Zveza kulturnih društev Grosuplje

Opredelitev vloge ZKD Grosuplje

Zveza kulturnih društev Grosuplje je aktivna že 34 let in v tem trenutku povezuje delo 18 aktivnih društev. Na občinski ravni deluje kot povezovalna sila ljubiteljske (bazične) kulture in s svojo mrežo skupin skrbi za trajno kulturno delovanje, logistično organiziranost, spodbuja izvajanje skupnih projektov društev, prispeva k izmenjavi izkušenj, skrbi za pridobivanje novih znanj, večja ustvarjalnost in posredno tudi atraktivnost okolja; promovira najuspešnejša društva in s tem občino po Sloveniji ter obvešča javnost o dogodkih društev. Program društev in ZKD Grosuplje je dostopen javnosti, zaokrožen, aktualen, ustvarjalen in inovativen ter ima jasno in kvalitetno vsebinsko in oblikovno zasnovo; omogoča in uresničuje cilje, ki so pomembni tudi v mednarodnem, nacionalnem ali regijskem merilu, utemeljeno računa na odmevnost v medijih in ustrezno prepoznavnost v slovenskem kulturnem prostoru.

Opredelitev poslanstva ZKD Grosuplje

- oživljanje kulture kot pomembnega etičnega dejavnika v družbi,
- kvalitetno preživljanje prostega časa prebivalcev občine,
- omogočanje članom kvalitetno udejstvovanje in izobraževanje ter morebitno pripravo za nadaljnjo profesionalno pot v kulturi,
- s prireditvami popestriti ponudbo občine,
- s povezovanjem z različnimi kulturnimi ustanovami in centri omogočati članom pestro in zanimivo kulturno ponudbo, tako pasivno kot aktivno,
- omogočati povezovanje med različnimi društvi in skupinami za skupne projekte,
- vključevanje vseh skupin prebivalcev v kulturno udejstvovanje, vključno s tistimi, ki niso socialno integrirani v naše okolje,
- prioriteta skrb in podpora perspektivnim skupinam,
- ozaveščanje okorne miselnosti v društvih zveze, da kulturni dogodek ni osebna last, čeprav je iniciativa za dogodek običajno zrasla iz osebne iniciative.

Cilji in prioritete ZKD Grosuplje

- vključevanje prebivalcev občine, še posebej mlajših, v ljubiteljsko kulturno dejavnost,
- v okviru osnovnega izobraževanja (vrtci, osnovne šole) s ponudbo učnih ur kulturnih vsebin in samostojnih delavnic v okviru zveze, prispevati k boljši temeljni kulturni izobraženosti otrok in mladine; posledično pa to pomeni večje vključevanje novih mladih članov v kulturna društva,
- promocija ljubiteljske kulture s prireditvami in tudi v medijih s ciljema povečati prepoznavnost dejavnosti in povečanje sredstev za delovanje,
- pritegniti predvsem lokalne sponzorje k večjemu vlaganju v kulturo,
- postopna izgradnja kulturne infrastrukture, predvsem novega kulturnega centra, v povezavi z občino, državo in skladi Evropske unije,
- povezovanje s kulturnimi centri in ustanovami po državi, h kulturnemu dogajanju pritegniti tudi prebivalce izven občine in s tem povečati prepoznavnost občine,
- na »terenu« tanjšati mejo (tudi na strani članov društev) družbeno uveljavljene opredelitve med »profesionalci« in »amaterji«,
- vključevanje drugih etničnih skupin v ljubiteljske kulturne dejavnosti – društvene in izobraževalne (Romi),
- procentualno višanje obiskovalcev iz drugih občin (profesionalne in ljubiteljske produkcije),
- s kulturnimi dogodki in ostalimi dejavnostmi kulturnih društev in njihove zveze zavestno ozaveščati lokalno javnost o bogati domači kulturni dediščini.

ZKD Grosuplje je kot povezovalna in generativna sila ljubiteljske kulturne dejavnosti s svojim delovanjem oblikovala in povzela osnovno poslanstvo, cilje in prioritete ljubiteljske kulturne dejavnosti.

4.2.1.10 Javni sklad RS za kulturne dejavnosti OI Ivančna Gorica

Opredelitev vloge JSKD OI Ivančna Gorica

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Ivančna Gorica (dalje JSKD OI Ivančna Gorica) je ena izmed 59-ih izpostav v Sloveniji, ki svoje poslanstvo opravlja z zagotavljanjem strokovne in organizacijske pomoči kulturnim društvom, skupinam in posameznikom ter trem Zvezam kulturnih društev pri izvajanju kulturne dejavnosti. Podpore daje kulturnemu in ustvarjalnemu dogajanju na območju treh občin – Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica. Z izpostavami Cerknica, Kočevje, Ljubljana okolica, Litija, Logatec, Ribnica, Trbovlje, Vrhnika in Zagorje ob Savi se združuje v eno od desetih medobmočij, in sicer v koordinacijo Osrednja Slovenija.

JSKD OI Ivančna Gorica ima sedež v občini Ivančna Gorica. Izpostava povezuje 40 kulturnih društev (17 registriranih v občini Ivančna Gorica, 18 v občini Grosuplje, 5 v občini Dobrepolje), s 93 skupinami. Nudi jim priložnost predstavitve njihovih letnih produkcij na območnih revijah, srečanjih, koncertih, kvalitetnejše skupine pa se vsako leto uvrščajo na regijska in državna srečanja.

Samo v prvi polovici leta 2007 je bilo samostojno izvedenih 20 prireditev, sklad pa se je udeležil oz. soorganiziral in finančno podprl malo manj kot 30 prireditev, na katerih se je skupaj zvrstilo okrog 3000 nastopajočih in približno 17 tisoč obiskovalcev.

Na JSKD OI Ivančna Gorica sta zaposleni dve strokovni delavki: Barbara Rigler, vodja OI, in Simona Zorko, samostojna svetovalka za multimedijско dejavnost.

Kultura je ena izmed dejavnosti, ki s svojimi značilnostmi pomembno odlikuje podobo prostora, v katerem sobivamo, determinira vlogo občanov ter vpliva na razvoj gospodarstva in celotne regije. Zato je naloga JSKD OI Ivančna zelo pomembna, ne samo kot strokovna pomoč pri organizaciji kulturnega življenja, temveč kot nujna veza med vsakdanjimi obveznostmi.

Predvsem je vloga in naloga sklada, da se zaposleni s področja kulture (javni sklad, zveza kulturnih društev, kulturna društva, posamezni kulturni ustvarjalci, knjižnica, glasbena šola...) v občini Grosuplje ustvarjalno in strokovno povezujejo z drugimi izvajalci in ponudniki pristočasnih dejavnosti, od podjetij, posameznikov, izobraževalnih ustanov in drugih v prepoznavno kulturno celoto. Sklad se tudi trudi povečevati lastno prepoznavnost, ker s prepoznavnimi kulturnimi dobrinami prepričamo obiskovalce iz naše sredine in celotne Slovenije.

Opredelitev poslanstva JSKD OI Ivančna Gorica

Poslanstvo izpostave je tesno povezano s poslanstvom republiškega JSKD RS, od koder so povzete bistvene smernice:

- JSKD želi v novi sezoni s številnimi prireditvami in izobraževanji prispevati k pestrosti kulturnega življenja,
- država in lokalne skupnosti morajo ohranjati spontanost, svobodo in neposrednost ljubiteljskega delovanja ter zagotavljati stabilno podporo,
- JSKD deluje kot osrednja strokovna, organizacijska in administrativna ustanova za izvajanje kulturne politike, se pravi - strokovno usmerjanje in promoviranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, izpeljava javnih razpisov in pozivov, skrb za sofinanciranje pri obnovi prostorov in nakupu opreme,
- JSKD načrtuje uvedbo nagrajevanja, štipendiranja in promoviranja slovenskih ustvarjalcev na evropski ravni vključitev v oblikovanje novega programa, ki govori o skupni evropski identiteti, državljanstvu in izročilu ..., dati državljanom možnost za mednarodne stike aktivno vključevanje v programe za starejše,
- spremljanje resorne statistike, ki je podlaga za evalvacijo uresničevanja ciljev kulturne politike v okviru Nacionalnega programa za kulturo.

Cilji in prioritete JSKD OI Ivančna Gorica

- skrb za ohranjanje in razvoj ljubiteljske ter profesionalne dejavnosti na področju treh občin,
- nudenje in oblikovanje možnosti za kvalitetno vsakoletno predstavitev in prezentacijo ustvarjanja posameznih KD (revije, srečanja, literarni večeri, ex-tempori, natečaji, založniška dejavnost itd.),
- oblikovanje strokovnega vodenja in usmerjanje posameznih kulturnih dejavnosti, omogočanje izmenjave izkušenj med profesionalci in ljubitelji ter na tej podlagi rast kvalitete ljubiteljske dejavnosti,
- omogočanje izobraževanja kulturnih ustvarjalcev tudi skozi organizacijo delavnic na lokalnem nivoju ter posredovanje podatkov o izobraževanjih v vseslovenskem prostoru,
- mednarodno sodelovanje, omogočanje širjenja društvene dejavnosti izven meja slovenskega prostora in navezovanje stikov s podobnimi institucijami po Evropi
- pri programih posredovanje možnih evropskih sredstev financiranja za posamezne dejavnosti KD,
- množičen odziv kulturnih ustvarjalcev na letnih srečanjih, prireditvah in revijah,
- prepoznavnost dejavnosti Javnega sklada za kulturne dejavnosti in njegove podobe nasploh.

Cilji ljubiteljske kulturne dejavnosti:

- spodbujanje dostopnosti kulturnega ustvarjanja in kulturnih dobrin ter dvig kakovosti ljubiteljske kulture,
- ohranjanje dinamike razvoja ljubiteljske kulture ter povečanje povprečnega števila obiskovalcev in dvig kakovosti kulturnih storitev,
- ohranjanje in razvijanje strokovnega svetovanja društvom v smislu motiviranja za aktivno sodelovanje pri kulturnih projektih in programih in za pridobivanje novih virov sredstev za delovanje,
- zagotovitev novih vadbenih prostorov za društva oz proučiti možnost racionalnejše izrabe obstoječih,
- povezovanje ljubiteljske in profesionalne kulturne dejavnosti,
- vzpostavitev raznolikosti kulturnih dejavnosti.

Ukrepi:

- povečevanje števila kulturnih društev in skupin,
- spodbujanje lokalne skupnosti, da omogoči materialne pogoje (prostorske, kadrovske in finančne) za delovanje ljubiteljske kulture,
- organizacija in strokovna pomoč pri organizaciji prireditev na vseh ravneh (območni, medobmočni, državni),
- sofinanciranje projektov kulturnih društev in zveze,
- organizacija izobraževanja na lokalni in regionalni ravni,
- sofinanciranje investicij v prostore in opremo, ki jih uporabljajo ljubiteljska kulturna društva,
- priprava abonmajev za mladino in odrasle.

Kazalci:

- število kulturnih društev in skupin,
- število mladih članov kulturnih društev in skupin,
- število organiziranih in soorganiziranih prireditev na lokalni in regionalni ravni,
- število organiziranih ali soorganiziranih izobraževalnih oblik na lokalni in regionalni ravni,
- število izvajalcev in skupin na prireditvah in projektih,
- število in vrednost investicijskih posegov,
- povečanje sredstev za projekte in programe izvajalcev,
- število obiskovalcev srečanj in prireditev,
- število udeležencev izobraževalnih oblik,
- število abonmajev in gledalcev na en abonma, število predstav v abonmaju.

4.2.2 Knjižnična dejavnost

Opredelitev vloge in poslanstva Mestne knjižnice Grosuplje

Knjižnica je bila kot zavod ustanovljena s sklepom Občine Grosuplje leta 1962. Od takrat pa do danes se je večkrat preimenovala, vendar je ohranila svoje poslanstvo izvajanja javne službe na področju knjižničarstva. Ko so nastale nove občine, je ohranila teritorialni obseg, razširila dejavnost in naloge v skladu z novo zakonodajo, njene ustanoviteljice pa so sedaj občine: Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje.

Mestna knjižnica Grosuplje je splošna javna knjižnica, ki izvaja knjižnične storitve za najširšo javnost, za vse prebivalce, ki živijo in delajo v našem lokalnem okolju, od otrok, mladine, zaposlenih do občanov v tretjem življenjskem obdobju. Poslanstvo knjižnice je omogočiti občanom neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev v obsegu, kot jih določajo zakoni in ustanovitveni akt. Kot javna služba zbira, obdeluje, hrani, predstavlja, posreduje in omogoča uporabo različnega knjižničnega gradiva in informacij v skladu s potrebami prebivalcev. S pomočjo knjižnične javne službe se uporabniki informirajo in dopolnjujejo šolsko znanje, se vseživljenjsko izobražujejo, razvijajo bralne navade in estetsko doživljanje literarne umetnosti, kakovostno izkoristijo prosti čas, se navajajo na uporabo novih medijev in informacijskih virov. S področnim zakonom in ustanovitvenim aktom je knjižnici naložena tudi domoznanska dejavnost, ki zajema zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje gradiva, ki osvetljuje delovanje naših krajev in ljudi tako v preteklosti kot današnjem času. Knjige, časopisi, revije, plakati, razglednice, rokopisi znamenitih oseb, notno in kartografsko gradivo, zvočni in drugi zapisi, ki se nanašajo na naše območje ali na njem nastajajo, močno vplivajo na prepoznavnost našega lokalnega okolja in predstavljajo neprecenljivo podlago za raziskovanje in bogatijo našo dediščino.

Opis stanja

Naloge, ki jih knjižnica izvaja, so opredeljene s knjižničnim zakonom in podrobno z Odlukom o ustanovitvi. Odluk poudarja predvsem dejavnosti, kot so izgradnja knjižnične zbirke, obdelava in priprava gradiva za uporabo, način organiziranja zbirke in pomoč uporabnikom pri iskanju informacij in gradiva, zagotavljanje dostopa do gradiva in elektronskih publikacij ter svetovanje pri izboru, vrednotenju, rabi in predstavitvi informacij, izdelava knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov, sodelovanje v medknjižnični izposoji, pridobivanje in izobraževanje uporabnikov za uporabo knjižnice in njenih virov, sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju, zbiranje, obdelava in posredovanje domoznanskega gradiva, izposoja knjižničnega gradiva ter posredovanju gradiva iz drugih knjižnic – medknjižnična izposoja, organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladostnike in odrasle za vzpodbujanje bralne kulture, informacijske pismenosti in na samostojno uporabo knjižnice in njenih virov.

Nujni pogoji za izvajanje javne službe

1. Ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva

To pomeni 4 knjige in 0,4 neknjižnega gradiva na prebivalca in vsaj 100 naslovov periodike. Standard knjižnega gradiva in periodike knjižnica dosega in letno planira, pri neknjižnem pa še ne, predvsem zaradi manjšega deleža sredstev za nakup gradiva v preteklosti in večji okvari tovrstnega gradiva pri izposoji. Za doseg standardnih priporočil se planira nakup neknjižnega gradiva tako, da bodo standardi doseženi v obdobju treh let.

Z letnim nakupom se vzdržuje tudi razmerje 25%-30% naslovov gradiva za otroke in mladino ter 60% naslovov strokovne literature ter 40% naslovov leposlovja.

2. Ustrezen prostor in oprema

Knjižnica ima od leta 2007 za dejavnost sodobno urejene in opremljene prostore, z ustreznim številom čitalniških in računalniških delovnih mest. Postopoma se dopolnjuje tudi tehnično opremo in računalniški sistem. Dostop do interneta in vzajemnega kataloga Cobiss omogoča ADSL povezava, za optimalno delovanje vseh knjižničnih servisov bi bila ustrežnejša optika. V knjižnici še ni zaščite gradiva pred krajo. Zaščita gradiva je tudi pogoj za vzpostavitev samopostrežne izposoje in vračanje gradiva s pomočjo knjigomatov. Ta storitev bi knjižničarje razbremenila rutinskih opravil, zato bi lahko več časa posvetili vsebinskim nalogam splošne knjižnice (svetovanje, vrednotenje, izdelava priporočilnih seznamov, delo z različnimi ciljnim skupinami, domoznanske naloge...).

3. Ustrezno število ustrezno usposobljenih delavcev

Knjižnični delavci so:

- a. strokovni: z univerzitetno, visoko, višjo in srednjo izobrazbo v razmerju 30% srednja, 70% višja, visoka in univerzitetna, ki opravljajo strokovna knjižničarska dela, imajo strokovno knjižničarsko znanje, pridobljeno s formalnim in dopolnilnim izobraževanjem in bibliotekarski izpit. Glede na število zaposlenih knjižnica zaostaja za 1,48 strokovnega delavca,
- b. manipulativni, ki pomaga pri delu v knjižnici: opremlja novo gradivo in ga ureja na policah, popravlja poškodovano gradivo, opravlja tehnična in druga dela ob prireditvah. Knjižnica ima 1 delavko za ta dela in zaostaja za 0,7 delavca,
- c. upravni knjižnični delavci: direktor, računovodja, poslovni sekretar, računalničar. Nujno je potrebna zaposlitev delavca za tajniško – administrativna dela (poslovni sekretar) in računalničarja za delo v celotni mreži knjižnice.

Zaposlitvenega standarda knjižnica ne dosega pri strokovnih, manipulativnih in upravnih delavcih. Zaradi obsega dejavnosti, razvoja stroke, zahtev, ki izhajajo iz sprejete zakonodaje in naraščanja števila prebivalcev so zaposleni v knjižnici bistveno bolj obremenjeni, kot to predvidevajo strokovna priporočila in v primerjavi s slovenskimi knjižničarji, zato bo nujno potrebno pridobiti vse tri zaposlitvene profile.

Cilji in prioritete:

- oprema gradiva z zaščitnimi čipi,
- uvedba samopostrežne izposoje,
- uvedba knjigomata za vračanje in izposajo ,
- povečati delež aktivnih uporabnikov knjižnice za 2 % na leto,
- okrepiti vlogo knjižničarja – svetovalca,
- dopolniti spletno ponudbo knjižnice,
- digitalizacija domoznanske zbirke.

Ukrepi:

- nakup ustrezne tehnologije (magnetni čipi, delovne postaje, knjigomat),
- oprema gradiva z zaščitnimi čipi,
- zaposlovanje v skladu z zahtevami Standardov za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015),
- izobraževanje uporabnikov za samostojno uporabo knjižnice,
- izdelava vodnikov za samostojno uporabo,
- tehnična in vsebinska podpora spletne strani.

Kazalci:

- število članov v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- število članov/1000 prebivalcev,
- število obiskovalcev/1000 prebivalcev
- stopnja zadovoljstva uporabnikov v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- stopnja zadovoljstva zaposlenih v primerjavi s slovenskimi knjižničarji,
- obrat izposoje temeljne zbirke/slovensko povprečje,
- število uporabe knjižnice na daljavo v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- obseg po vsebini obdelane domoznanske zbirke v primerjavi s slovenskim povprečjem,
- število digitaliziranih enot domoznanske zbirke v primerjavi s slovenskim povprečjem.

4.2.3 Razstavna dejavnost

Opis sedanjega stanja

Razstavno (galerijsko) dejavnost v občini je dolga leta pestila prostorska stiska in razstave umetniških del so in še gostujejo v avli Družbenega centra, v prostorih knjižnice, šol.

Na tem področju je zelo dejavna Paleta, likovna sekcija v okviru KD Teater, aktivno pa delujejo tudi v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Z novo knjižnico se je situacija spremenila in obstajajo pogoji za postavitve razstav umetniških del. Prostor v knjižnici je potrebno odpreti za priznane ustvarjalce in tudi kadrovsko poskrbeti za ustrezno delovanje galerije.

Zagotoviti je potrebno prostor za shranjevanje nerazstavljenih del oz. prostor za opremo.

Predvideva se ustanovitev *strokovne komisije*, ki bo vsebinsko oblikovala in koordinirala delovanje grosupeljskega razstavnega prostora. Strokovna komisija bo delovala v okviru dodatnih knjižničnih programov.

V okviru redne razstavne dejavnosti je potrebno povezati javna in zasebna prizadevanja na tem področju.

V okviru zasebnih prizadevanj na Boštanju deluje galerija, ki odpira vrata tudi novim idejam, lastnik pa se je pripravljen povezovati z občino v smislu uresničevanja javnega interesa na tem področju kulturne dejavnosti.

Grosuplje je mesto kipov. Ozaveščanje ljudi o tem projektu se želi doseči s postavitvijo stalne razstave maket kipov umeščenih v grosupeljski prostor, ki bi se z razvojem projekta nadgrajevala.

Cilji:

- stimulirati in zvišati raven produkcije in prezentacije na področju likovne umetnosti,
- stimulirati in promovirati delo ustvarjalcev na področju likovne umetnosti, promovirati njihovo delo in omogočati produkcijo,
- podpora likovnim razstavam mladih ustvarjalcev.

Ukrepi:

- ustanovitev strokovne komisije za področje razstavne dejavnosti,
- organiziranje razstav posameznih umetnikov domačih in tujih,
- načrtno vključevanje priznanih akademskih ustvarjalcev v programe izobraževanje in ustvarjanja,
- prednostna podpora programom domačih mladih ustvarjalcev,
- odkupi umetniških del, razstavnine, ateljeji.

Kazalci:

- število financiranih tematskih produkcij,
- število programov z razstavami,
- vključevanje umetnikov v ostale kulturne programe,
- število delavnic in udeležencev delavnic,
- število odkupljenih predmetov.

4.2.4 Glasbena dejavnost

Opredelitev vloge in poslanstva glasbenega šolstva

Glasbena šola je pomembna vzgojno-izobraževalna institucija, ki z izvajanjem vizije, poslanstva, nalog in ciljev prispeva pomemben delež k oblikovanju pozitivnih vrednot, samopodobe in zavesti tako posameznika kot skupnosti. Kot glasnik kulture in povezovalni element med tradicijo in prihodnostjo je dolžna svoje delovanje osmisliti z jasno vizijo in cilji.

Glasbena šola Grosuplje ima bogato tradicijo in dobro postavljene temelje, ki pa so, vsaj na nekaterih področjih, potrebni obnove in posodobitve.

Kot vzgojno – izobraževalna institucija se mora zavedati večplastnih učinkov, ki jih posreduje okolju in posameznikom. Doživetja in znanja, ki jih učenci pridobijo v tej ustanovi, postanejo dragocena popotnica za njihovo bodoče življenje. Zato so dobra organiziranost, sistematičnost in strokovnost osnova za kvalitetno izveden pedagoški proces. Nujna je tudi dobra usklajenost med vsemi strokovnimi organi šole: vodstvom, učiteljskim zborom, svetom šole, svetom staršev in ustanovitelji.

Glasbena šola Grosuplje je kot javni zavod vključena v vzgojno-izobraževalni sistem. Izpolnjujejo splošne vzgojno-izobraževalne smotre še zlasti pa:

- odkriva in razvija glasbene in plesne nadarjenosti;
- prireja javne in interne koncerte, glasbene večere, akademije, proslave, predavanja, gostovanja in druge nastope ter tako prispeva k razvoju glasbene kulture na svojem območju;
- zagotavlja doseganje ustreznega znanja in izkušenj za kasnejše vključevanje v ljubiteljske instrumentalne ansamble, orkestre, pevske zборе ter plesne skupine;
- seznanja učence z dosežki na področju glasbene kulture in jih navajajo k estetskemu doživljanju glasbene umetnosti;
- sooblikuje osebnosti in načrtno dviguje glasbeno izobraženost oziroma raven akustične civiliziranosti prebivalstva;
- omogoča osebnostni razvoj učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja;
- vzgaja za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgaja za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi;
- ob vaji inštrumenta si učenec razvija vztrajnost, samonadzor, odgovornost in delovne navade;
- spodbuja h kakovostnemu preživljanju prostega časa;
- skrbi za prenos nacionalne in občečloveške dediščine in razvijanje nacionalne zavesti ter vzgajanje za multikulturno družbo, hkrati pa razvijanje in ohranjanje lastne kulturne in naravne dediščine.

Opis sedanjega stanja

Glasbena šola Grosuplje deluje na območju štirih občin: Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobropolje in Škofljica. Vanjo se vpisujejo otroci od 5. leta dalje. Vsako leto se vpiše med 50 in 70 novih učencev. Najmlajši se lahko vključijo v skupinski pouk in sicer predšolsko glasbeno vzgojo in glasbeno pripravnico. Kasneje izberejo enega od 23-tih različnih inštrumentov, ki jih poučujejo na glasbeni šoli. Šolanje zaključijo pri različnih starostih, kar je odvisno od inštrumenta, ki ga učenec igra. V Grosupljem se trenutno poučuje 293 učencev individualnega pouka, 36 učencev predšolske glasbene vzgoje in pripravnice.

V Grosupljem se izvaja pouk viole, violine, čela, violončela, klavirja, orgel, oboe, kljunaste flavte, klarineta, prečne flavte, fagota, citer, kitare, trobente, pozavne, roga, saksofona, klavirske harmonike, diatonične harmonike, tolkal, sintetizatorja, solo petja, nauka o glasbi, male glasbene šole in pripravnice. Poleg individualnega in skupinskega pouka izvajajo še komorno in instrumentalno igro. Redno delujejo pihalni orkester, godalni orkester, mali godalni orkester, kitarski orkester, pripravnica pihalnega orkestra, občasno pa tudi harmonikarski orkester.

V Grosupljem so prostorski pogoji izredno slabi. Učilnice ne ustrezajo standardom za izvajanje glasbene dejavnosti. Ker pretežni del glasbene šole gostuje v Osnovni šoli Louisa Adamiča, je potrebno stalno prilagajanje in usklajevanje, ki je podrejeno učnemu procesu osnovne šole. Učilnice so prevelike in zvočno slabo izolirane. Učitelji nimajo zbornice, niti prostora za učno gradivo in pripomočke. Učenci nimajo prostora, kjer bi puščali svojo garderobo. Obstoječa dvorana ne pokrije vseh potreb, saj je preobremenjena. V njej se izvajajo individualni pouk orgel in tolkal, korepeticije, vaje orkestru in vsi

nastopi. Poleg tega tehnično ne ustreza vsej tej dejavnosti (akustično neustrezna). Nujno bi potrebovali vsaj še eno dvorano. Upravna stavba je dotrajana, nujno potrebna obnove.

Zaradi gostovanja se glasbena šola srečuje še z naslednjimi problemi:

- neprimeren urnik (s poučevanjem se prične pozno, učenci prihajajo k pouku tudi do 20. ure, kar je neprimerno, sploh za mlajše);
- neprimerne učilnice (velikost, akustika, oprema);
- premajhno število razpoložljivih učilnic;
- potreba po dvorani za nastope;
- potreba po lastnih prostorih, kjer bi shranjevali svoj inventar (tudi inštrumente velikih vrednosti);
- potreba po prostorih za učitelje (zaradi specifičnosti učnega procesa, se učitelji redko srečujejo; z uvedbo »glavnega odmora« bi se to izboljšalo, toda za to je potreben primeren prostor; prav tako učitelji nimajo omar, polic, drugega pohištva v razredu, kjer bi shranjevali svoje pripomočke (note, učbenike...),
- potreba po garderobnih prostorih.

Druga težava, s katero se sooča glasbena šola je prenizko število oddelkov, ki jih odobri ministrstvo. Zaradi varčevalnih ukrepov v letošnjem letu Ministrstvo za šolstvo ni odobrilo povečanja števila učencev. Zato je bilo zavrnjeno večje število zainteresiranih.

Cilji:

- v najkrajšem možnem času doseči otrokom in učiteljem prijetno, funkcionalno, fleksibilno, kvalitetno in vzdržljivo, vendar ne predrago, energetsko varčno, okolju prijazno ter seveda varno in zdravo šolsko stavbo,
- zagotoviti večnamensko izrabo šolskega prostora tudi v dopoldanskem in večernem času ali ob koncu tedna,
- zagotoviti ljubiteljske oblike poučevanja inštrumentov (problem prostorske stiske),
- zagotoviti učenje igranja na inštrumente odraslim in tako aktivno vstopiti v proces vseživljenjskega izobraževanja ter dvigovati glasbeno izobraženost vsega prebivalstva,
- vključiti čim več izvirne slovenske narodne in umetne glasbe ter s tem dvigovati kulturno zavest in pozitiven odnos do ljudskega izročila.

Ukrepi:

- dvig kvalitete učnega procesa,
- intenzivno reševanje prostorske problematike,
- organizacija internih izobraževanj,
- organizacija javnih, internih, razrednih, tematskih nastopov,
- aktivno vključevanje v družabno in kulturno življenje okolja,
- aktivno prizadevanje za pridobivanje dodatnih sredstev,
- spodbujanje k izvajanju izvirne slovenske narodne in umetne glasbe.

Kazalci:

- število učencev v glasbeni šoli,
- število koncertov, nastopov, prireditev,
- število nastopov na državnih in mednarodnih tekmovanjih,
- dosežki na regionalni in nacionalni ravni,
- število nastopov učencev na zunanjih prireditvah,
- število slovenskih pesmi na koncertih,
- število organiziranih izobraževanj,
- število udeležencev izobraževanj,
- število obiskovalcev prireditev,
- povečanje sredstev namenjenih glasbeni dejavnosti.

4.2.5 Založniška dejavnost

Opis sedanjega stanja

Založniška dejavnost vključuje izdajo avtorskih knjig, pesniških zbirk, literarnih revij, CD, ipd. Javni interes občine Grosuplje na področju založništva je izdaja avtorskih edicij in edicij na področju zgodovinske in kulturne dediščine kraja in naših ljudi.

Iz občinskega proračuna se prednostno sofinancirajo kvalitetne izdaje (pridobi se mnenje strokovne komisije) neprofitnega značaja, namenjene čim večjemu številu uporabnikov (številčnost naklade) z večjim deležem lastnih ali drugih neproračunskih sredstev.

Zbornik občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje že 40 let beleži pomembne dogodke in skuša ohraniti utrip življenja v naših krajih skozi čas.

Njegovi ustanovitelji so bili France Adamič, Ivan Ahlin, Ive Krevs in Stane Valentinčič, ki so se jim kasneje pridružili številni sodelavci. Vsako drugo leto izide nova knjiga, ki prinese 30- 40 enot strokovnih zapisov, 20-30 avtorjev na približno 250 straneh. Danes Zbornik obsega 24 knjig, v juniju leta 2008 bo izšla 25 knjiga.

Tipološko je Zbornik prava domoznanska publikacija. Vsebinsko je zamejena na področje treh občin, tematsko pa je odprta za vsa področja zgodovine, kulture, znanosti, umetnosti, gospodarstva in občanov preteklega in sedanjega časa. (Vir: Zbornik občin Grosuplje, Ivančna gorica, Dobropolje XX, 1998).

Krajevni skupnosti Šmarje Sap in Škocjan sta skupaj z aktivnimi društvi in drugimi organizacijami, prva z izdajo monografije, druga pa pripravlja zbornik, prav tako poskrbeli za ohranitev pomembnih dogodkov oz. zgodovinskih pomnikov v njihovem kraju.

Šmarska knjiga, jubilejna monografija izdana ob 500 letnici šolstva v Šmarju je obsežno pričevanja o življenju na območju Šmarja Sapa od zgodovinske župnije do sodobne krajevne skupnosti. Napisalo jo je 36 strokovnjakov in poznavalcev, ki so večinoma prispevali tudi tujejezične povzetke in slikovno gradivo. (Vir, Šmarska knjiga, 2007).

V Škocjanu potekajo intenzivne priprave na počastitev 500 letnice rojstva Primoža Trubarja, očeta slovenske pisane besede in začetnika protestantizma na slovenskih tleh. Ob tej priložnosti Kulturno društvo Škocjan in občinski odbor intenzivno pripravljata izdajo *zbornika*. Pri pripravi zbornika sodeluje skupina strokovnjakov, ki si je zastavila nalogo predstaviti kraje in ljudi v tedanji Trubarjevi fari.

Univerza za tretje življenjsko obdobje, ki deluje pod okriljem Zveze kulturnih društev Grosuplje, pripravlja monografijo o kapelicah v naši občini.

Občina bo še naprej vzpodbujala prizadevanja mladih literatov, ki so zbrani predvsem v literarni skupini v okviru KD Teater Grosuplje in posameznike, ki podporo svojemu ustvarjanju lahko poiščejo tudi na javnih pozivih in javnih razpisih občine.

Občina preko založniških projektov skrbi tudi za lastno promocijo. Seznam *promocijskega materiala*, ki ga ja izdala in založila Občina Grosuplje (razglednice in zgibanke):

- razglednice: Radensko polje, Grosuplje, Šmarje Sap,
- Bičje, oaza na pragu mesta; 1997,
- Tabor Cerovo; 2001,
- Radensko polje (ortofoto); ponatis 2005,
- Kolesarske poti po Grosupljem, 2005,
- Grosupeljski krog, kolesarske poti; 2005,
- Magdalenska gora; ponatis 2005,
- razglednica: Županova jama in Tabor Cerovo, 2006,
- Radensko polje (Natura 2000 in zemljevid informacijskih tabel, ang in slo.); 2006,
- Zemljevid občine Grosuplje; 2006,

- Svet poln naravnih lepot in starožitnosti (promocijska brošura); 2006,
- Sklop promocijskih zgibank, 2007.

Občina bo prednostno sofinancirala lokalni časopis Grosupeljski odmevi, založniške projekte na področju naravne in kulturne dediščine (monografija o Radenskem polju) in promocijo občine na vseh področjih življenja. S podporo privatni iniciativi bo občina predvsem spodbujala ustvarjalnost ljudi.

Cilji:

- spodbujanje izdaje večjega števila publikacij in raznovrstnost zvrsti,
- spodbujanje mlajših ljudi k udeleževanju na področju založništva.

Ukrepi:

- sofinanciranje programov in projektov,
- pomoč društvom pri projektih na področju založništva.

Kazalci:

- število izdanih publikacij,
- število ljudi, ki se ukvarjajo z založništvom,
- število mladih, ki se ukvarjajo z založništvom.

4.2.6 Posebni projekti in prireditve

Opis sedanjega stanja

Občina Grosuplje sofinancira projekte na področju kulturne dejavnosti z namenom zagotoviti bogato kulturno ponudbo svojim občanom, obenem pa tudi promocijo domačemu kraju.

Nekaj teh projektov je postalo tradicionalnih in jih bo občina podpirala in nadgrajevala tudi v prihodnje (npr. Grosuplje mesto kipov, nova postavitev stalne razstave pisateljevih del v spominski sobi Louisa Adamiča, ipd.).

Pojavljajo pa se tudi novi projekti, vredni podpore (npr. umetniško obrtna šola za potrebe restavratorstva, ohranjanje romske tradicije, ipd.). Občina si bo prizadevala za povezovanje posameznih izvajalcev pri skupnih projektih in njihovo terminsko usklajenost.

Prav tako želi občina primerno obeležiti obletnice velikih mož, ki so našim krajem dali neizbrisen pečat.

Pomembnejši projekti v naslednjem štiriletnem obdobju:

Tradicionalni projekti:

- Grosuplje mesto kipov,
- Spominska soba Louisa Adamiča – stalna razstava,
- Mesto na ulici,
- Adamičevi dnevi,
- Koncertni večeri Tabor Cerovo,
- Teden vseživljenskega učenja,
- Teden otroka,
- Dnevi evropske kulturne dediščine.

Načrtovani projekti:

- Obeležitev 500 letnice rojstva Primoža Trubarja,
- Obeležitev 200 letnice bivanja Franceta Prešerna na Kopanju,
- Obeležitev 110 obletnice rojstva Louisa Adamiča,
- Umetniško obrtna šola za potrebe restavratorstva,
- Ohranjanje romske tradicije.

Predstavitev posameznih projektov

Grosuplje mesto kipov

S projektom Grosuplje mesto kipov, ki poteka od leta 2003, je bilo v Grosuplje in njeno okolico postavljenih 21 kiparskih skulptur, ki nas spremljajo tako rekoč na vsakem koraku.

Od leta 2003, ko so bili v Grosupljem postavljeni prvi trije kipi, kiparke domačinke Lučke Koščak, z naslovom Angeli, organiziramo kiparske simpozije z naslovom Grosuplje mesto kipov vsako leto. Pri iskanju lokacij za Lučkine skulpture se je porodila ideja za postavitev kipov tudi na drugih lokacijah po mestu. Tako je bilo v letu 2004 postavljenih pet skulptur, v letu 2005 šest, v letu 2006 še šest in v letu 2007 štiri skulpture.

V času enomesečne kiparske delavnice potekajo pod gradom Boštanj tudi ustvarjalne delavnice za predšolsko in osnovno šolsko mladino, kot tudi delavnice za starejše. V galeriji na Boštanju občasno, v času delavnic, potekajo strokovna predavanja na temo kiparstva, organizirane so fotografske delavnice na temo, ki je v povezavi s kiparstvom.

Ob zavedanju, da ob intenzivni urbanizaciji našega mesta, ki smo mu priča zadnjih pet let, manjka mestu Grosuplje nekaj, kar bo mesto povežalo in mu dalo še kakšno drugo vsebino, občina kiparstvo podpira.

S tem ciljem vodimo projekt in se zavedamo, da rezultat ne bo viden takoj. S kiparskim simpozijem na postopen način mestu dodajamo kulturno vsebino in ga s tem bogatimo.

Kipi vnašajo v prostor nove vsebine, nas opozarjajo na prostorske in družbene probleme, nas spominjajo na vsakodnevno naglico, ki smo ji priča zadnje čase, nas na nek način bogatijo. Hkrati nas kipi na nek način vodijo oz. usmerjajo k urejanju prostora in vanj vnašajo svežino.

Ob tesnem sodelovanju Zavoda za kiparstvo, se je v Grosupljem zvrstila pestra zasedba kiparjev, ki kiparijo v kamnu: od študentov kiparstva, mlajših generacij kiparjev, do že uveljavljenih kiparjev v slovenskem in svetovnem merilu, do predavateljev na umetnostnih šolah in akademijah doma in v tujini. V Grosupljem se je tako zvrstil zelo pester nabor umetnikov kamna, ki so vsak s svojim kipom v Grosuplje vnesli nov duh, ki ga bomo gojili še naprej. Ob zaključku triletnega obdobja sodelovanja s kiparji in Zavodom za kiparstvo je bil v letu 2006 izdan katalog in v letu 2007 zemljevid - vodič po Mestu kipov.

Obudimo Beli kamen – »Umetniško obrtna šola za potrebe restavratorstva«

Projekt »Obudimo Beli kamen« (nekdanje ime gradu je bilo Weissenstain) je zamišljen kot večletni projekt, ki zaobjema aktivnosti razdeljene na različne faze, ki so tako vsebinsko, kot tudi finančno ločene. V sklopu projekta bo potrebno reševati mnoga vprašanja: lastništvo gradu, operativno izvedbo obnove pročelja gradu in ureditve dvorišča, ter njuno vzdrževanje in seveda tudi potencialne aktivnosti v sklopu na novo pridobljenih javnih površin za kulturne dejavnosti. Operativna izvedba obnove grajskega zidovja je mogoča v okviru delovanja umetniško obrtne šole za potrebe restavratorstva.

Ustanovitev umetniško obrtne šole za potrebe restavratorstva pod gradom Boštanj je privatna pobuda, ki jo občina podpira zaradi izjemnega vsebinskega potenciala v smislu uresničevanja javnega interesa na področju kulturne dejavnosti, ki ga udejanjanje tega projekta prinaša.

Osnovna zamisel je postopna obnova grajskega zidovja skozi delavnice, ki bi jih v umetniško obrtni šoli za potrebe restavratorstva vodili ljudje z ustreznimi strokovnimi referencami in v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki mu je bil projekt že predstavljen. S povezavo privatnega in javnega interesa (varstvo kulturne dediščine) in s prizadevanji za ureditev lastniških razmerij, bi Grad Boštanj postopoma lahko usposobili kot izredno privlačno kulturno in turistično znamenitost.

Ohranjanje romske tradicije

Uresničitev ideje o oblikovanju neke vrste romskega muzeja, ki bi ga upravljali Romi, bi omogočila predstavitev romske kulture, tradicije, njihovega načina življenja širšemu okolju. Ohranjanje bogatega izročila manjšinske kulture v našem prostoru lahko predstavlja velik izziv tako romski skupnosti kot vsem ostalim.

Projekt se lahko začne uresničevati postopoma preko delavnic, posamičnih razstav, prireditev ipd., ki bi sčasoma lahko prerasle tudi v kontinuirano dejavnost (muzej). Koordiniralo bi ga novo nastalo romsko društvo »Roma džan angle« po naše »Romi gredo naprej« s pomočjo ljudi, ki so že dejavni v romskih naseljih. Osnovna zamisel projekta je z njimi že usklajena, nadgrajevali bi ga skupaj z njimi.

Zametki romskih kulturnih projektov sicer izvirajo iz preventivnih socialnih programov, ki pa jih vse bolj preraščajo. Nujna so prizadevanja za izrazitejšo kulturno udejstvovanje, zlasti mlajših.

Projekt, katerega namen je promocija kulturne raznolikosti, ima ob dobri vsebinski zasnovi in resnih nosilcih tudi možnost financiranja iz evropskih sredstev.

Cilji:

- zagotoviti kontinuiteto projektov in prireditev ter jih nadgrajevati,
- uvrstiti projekte in prireditve v kulturno in turistično ponudbo občine.

Ukrepi:

- zagotovitev sredstev za sofinanciranje projektov,
- povezava z organizacijami na področju turizma, vzgoje in izobraževanja in športa.

Kazalci:

- višina proračunskih in neproračunskih sredstev namenjenih za posebne kulturne projekte in prireditve,
- število obiskovalcev prireditev,
- število različnih izvajalcev pri posameznih projektih in prireditvah.

4.2.7 Mednarodno in občinsko povezovanje

Opis sedanjega stanja

Namen medobčinskega in občinskega povezovanja je bogatiti kulturno podobo občine Grosuplje in njeno kulturno ponudbo predstaviti tudi drugim.

Sodelovanje na področju zborovskega petja, orkestrov, gledališč, plesnih skupin na mednarodnih festivalih in tekmovanjih je tudi predpogoj za pridobivanje sredstev iz evropskih strukturnih skladov, namenjenih kulturnim programom.

Zagotoviti je potrebno vzvode za sodelovanje na področju ustvarjanja in izobraževanja (skupne prireditve, skupna izobraževanja ipd.).

Pomemben kohezijski dejavnik so lahko skupni medobčinski oz. regionalni projekti pa tudi razvijanje vsebinsko prepoznavnih lastnih projektov, ki presegajo občinske in republiške meje (projekt Grosuplje – mesto kipov, Festival Slofolk, Dnevi poezije in vina v Medani, Viljenica, srečanje Pen kluba ...).

Cilji:

- spodbujanje sodelovanja s sosednjimi občinami,
- spodbujanje novih oblik mednarodnega sodelovanja,
- spodbujanje sodelovanja z mesti v Sloveniji,
- izobraževanje kadrov za pripravo mednarodnih projektov za sofinanciranje iz evropskih sredstev,
- narediti Grosuplje prepoznavno v evropskem prostoru.

Ukrepi:

- organizacija različnih oblik sodelovanj.

Kazalci:

- število medobčinskih in mednarodnih sodelovanj.

4.2.8 Povezovanje kulturne dejavnosti s področjem izobraževanja, turizma, športa in mladinske dejavnosti.

Opis sedanjega stanja

Kultura in umetnost sta povezani s kvaliteto življenja ljudi. Občina Grosuplje bo razvijala nove kulturne programe in projekte za vse skupine občanov in povezovala vsa področja udejstvovanja ljudi.

Občina Grosuplje ima dve osnovni šoli s podružnicami, glasbeno šolo in vrtec s šestimi enotami.

Na področju kulturne dejavnosti se izvajalci povezujejo v Zvezo kulturnih društev Grosuplje (18 društev), pod njenim okriljem pa deluje tudi tretja univerza – izobraževalni program za odrasle.

Na področju športa delujejo številna društva (34 društev) povezana v Zvezo športnih društev Grosuplje.

Na področju turizma deluje turistična zveza Grosuplje.

Turistična zveza Grosuplje združuje šest turističnih društev. Turistična društva delujejo predvsem na naslednjih področjih:

- urejanje in varovanje okolja v katerem se nahajajo,
- organiziranje različnih turističnih prireditev,
- osveščanje lokalnega prebivalstva o kulturni dediščini in naravnih vrednotah,
- sodelovanje in spodbujanje kulturnega turizma prebivalstva, zlasti mladine,
- informiranje turistov o kraju,
- izdajanje različnih promocijskih materialov.

Del študentske populacije se povezuje v Študentskem klubu Groš.

Občina si bo prizadevala za povezovanje skupnosti in v njej dejavnih društev in organizacij na različnih področjih življenja.

Cilj:

- povezovanje skupnosti z vsemi dejavnimi društvi, organizacijami in institucijami v našem prostoru,
- izrazitejša vloga civilne družbe oz. nevladnih organizacij v občini.

Ukrepi:

- organizacija skupnih medgeneracijskih projektov na področju kulture, športa, sociale.

Kazalci:

- število realiziranih skupnih projektov.

5 JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE

5.1 Analiza obstoječih razmer

Javna infrastruktura na področju kulture so nepremičnine in oprema, ki so v javni lasti in so namenjene kulturi.

Občina Grosuplje načrtno in v skladu z zakonom skrbi in vzdržuje javno infrastrukturo na področju kulture.

Za javno infrastrukturo na področju kulture so bile določene naslednje nepremičnine in oprema:

1. KULTURNI DOM Grosuplje, Partizanska 16, Grosuplje, par.št. 1751 – fiskalni dom, k.o. Grosuplje – naselje, vl. št. 727 – za javno infrastrukturo je določen celoten objekt – *končan denacionalizacijski postopek*.
2. KULTURNI DOM Račna, parc. št. 230 – kulturni dom. K.o. Račna, vl. št. 536 – za javno infrastrukturo se določi jugovzhodni del stavbe, ki jo sestavljajo: kulturna dvorana z odrom, dvoranski balkon, vhodni hodnik s sanitarijami in garderoba za odrom.
3. KULTURNI DOM Žalna, parc. št. 2231/2 – prosvetni dom, k.o. Žalna, vl. št. 730 – za javno infrastrukturo se določi celoten objekt.
4. DRUŽBENI DOM Šmarje, parc. št. 39/31 – zgradba, k. o. Šmarje, vl. št. 353 – za javno infrastrukturo se določi severozahodni del stavbe, ki jo sestavljajo: kulturna dvorana z odrom, dvoranski balkon, vhodni hodnik s sanitarijami, garderoba na levi strani odra in deponija za kulise na desni strani odra.
5. ZADRUŽNI DOM Mala vas, stavb. parc. št. 269 – poslovna stavba in dvorišče k.o. Ponova vas, vl. št. 789 – za javno infrastrukturo se določi severovzhodni del stavbe, ki jo sestavljajo: kulturna dvorana z odrom, garderoba za odrom, in vhodni prostor- *potekajo dogovori za odkup prostorov*.
6. ZADRUŽNI DOM Spodnja Slivnica, parc. št. 47/13 – združni dom, k.o. Slivnica, vl. št. 1100 – za javno infrastrukturo se določi srednji (severni) krak doma, ki ga sestavljajo: kulturna dvorana z odrom, vhod in hodnik (v uporabi tudi drugih koristnikov) ter prostor pod odrom.
7. ZADRUŽNI DOM POLICA, parc. št. 307/4 –stavba, k.o. Polica, vl. št. 350 – za javno infrastrukturo se določi srednji (severozahodni) krak doma, ki ga sestavljajo: kulturna dvorana z odrom, prostor (garderoba) pod odrom in vhod.
8. MESTNA KNJIŽNICA GROSUPLJE, Adamičeva cesta 15, parc. št. 1205/1, 1205/2, 1203/3, 1203/10, 1204/4, 1203/9,1204/5, 1217/3 –stavbišče s hišo, k.o. Grosuplje – naselje, vl. št. 668 - za javno infrastrukturo se določi 1250,70 m² neto površine (vključno s TIC- om in Koščakovo sobo).
9. SPOMINSKA SOBA Louisa Adamiča v gradu Praproče, Blato 8 (muzej), parc. št. 24/2 –stavba, k.o. Grosuplje, vl. št. 671 – za javno infrastrukturo se določijo naslednji prostori: jugozahodni stolp z vhodom in stopniščem ter jugozahodno sobo v prvem nadstropju v skupni izmeri 70,5 m².
10. GRAŠČINA BRINJE, Ljubljanska 30, Grosuplje, parc. št. 899/1 –(stan. stavba 178 m² , gospod. posl. 19 m², dvorišče 195 m²), k.o. Grosuplje –naselje, vl. št. 793 – za javno infrastrukturo se določi celoten objekt – stanovanjska zgradba – *prodano in izbrisano iz javne kulturne infrastrukture*.

Nepremičnine se je kot javno infrastrukturo na področju kulture zaznamovalo tudi v zemljiški knjigi, kar pa ne ustreza več dejanskemu stanju.

V obdobju od leta 1995 pa do danes so se dogajale številne spremembe, zaradi katerih bo potrebno javno infrastrukturo na področju kulture na novo določiti.

Graščina Brinje je bila na podlagi sklepa o odtujitvi nepremičnin, ki ga je 06.12.2000 sprejel občinski svet, prodana.

Konec leta 2005 je občina odkupila mlin pri graščini Brinje z namenom, da ga preuredi v muzej.

Na zemljišču parc.št. 903/1 v naravi stoji stari brinjski mlin, na parc. št. 2134/15 in parc. št. 2134/17 pa je vodotok.

Knjižnica je v letu 2007 pridobila nove prostore.

Rešujejo se lastniška razmerja na določenih objektih (združni dom Mala vas, končan denacionalizacijski postopek za Kulturni dom Grosuplje).

V letu 2008 bo sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture usklajen z dejanskim stanjem.

5.2 Načrt gospodarjenja s prostori in opremo

Reševanje *lastninskih razmerij Kulturnega doma Grosuplje* je *prioritetna naloga* v programskem obdobju 2008-2011 in sicer je dejansko stanje opisano v nadaljevanju.

Knjižni lastnik kulturnega doma v Grosupljem, Adamičeva cesta 16, Grosuplje, je Športna unija Slovenije Slovenije, vendar pa ta doma ne uporablja, ga ne upravlja in tudi ne skrbi za njegovo vzdrževanje. Z domom od leta 1992 upravlja Zveza kulturnih društev Grosuplje, Adamičeva 16, Grosuplje. Z letom 2008 bo občina upravljanje doma uskladila s spremenjeno zakonodajo.

Za zemljišče parc. št. 1751 k.o. Grosuplje- naselje je bila na Upravni enoti Grosuplje vložena zahteva za denacionalizacijo- vzpostavitev lastninske pravice na zemljišču parc. št. 1751 k.o. Grosuplje – naselje, ki jo je vložila Športna unija Slovenije, Ljubljana, Tabor 14. Zahteva je rešena in sicer je prvotna stara stavba vrnjena denacionalizacijskemu upravičencu Športni uniji Slovenije, prizidki pa so v lasti Občine Grosuplje. V teku je postopek parcelizacije zemljišča in urejanje lastništva zemljišča.

Mesto Grosuplje nujno potrebuje *osrednji kulturni prostor - objekt za prireditveno dejavnost*, ki bo lociran v centru mesta in povezan z mestno knjižnico, glasbeno šolo in ostalimi ustanovami v mestu. Bodoče mestno kulturno središče je potrebno oblikovati v sklopu celotne Adamičeve ceste.

Kulturni center bo povezoval vse osrednje kulturne ustanove v mestu, ki bodo umeščene v urejeno mestno središče (park, poti...) z zagotovljenim parkiriščem. Izgradnja kulturnega središča je projekt, ki časovno presega okvire tega programa in je zamišljen in oblikovan fazno (pridobivanje zemljišč, projektna dokumentacija, izgradnja). V obdobju do leta 2011 je predvidena natančna določitev lokacije bodočega kulturnega centra (prostorski načrt občine, pridobitev zemljišč).

Uresničljivih možnosti za gradnjo novega kulturnega doma še nekaj časa ne bo, zato je potrebno posodobiti in obnoviti prostore starega kulturnega doma.

V letu 2008 se načrtuje obnoviti tehnično opremo doma, zamenjati sedeže ipd.

Obenem pa je potrebno usmeriti napore v pridobivanje zemljišč na aktualni lokaciji in v okviru prostorskih načrtov utirati pot novemu kulturnemu centru.

V okviru projekta izgradnje novega kulturnega središča bi bilo mogoče dolgoročno reševati tudi *prostorsko stisko glasbene šole*, ustrezno pa je ta problem mogoče razrešiti predvsem v okviru adaptacije Osnovne šole Louisa Adamiča na Tovarniški cesti.

V novih prostorih *Mestne knjižnica Grosuplje*, ki so pretežno namenjeni knjižnični dejavnosti je za manjše kulturne prireditve namenjena » poročna soba«. V prostorih knjižnice bo deloval tudi Turistični informacijski center. V knjižnici je tudi razstavni prostor. Odvijajo se številne prireditve (literarni večeri, ure pravljic, predavanja...).

V tem obdobju je glede knjižničnih prostorov potrebno vzdrževati doseženo stanje in razvijati tehnično opremo.

Mlin Brinje je potrebno obnoviti v skladu s konservatorskim načrtom in v njem oživiti muzejsko dejavnost.

V *ostalo infrastrukturo na področju kulture* bo občina vlagala preko financiranja posameznih krajevnih skupnosti in preko svojih javnih razpisov. Prioriteta sofinanciranja posameznih kulturnih domov se oblikuje vsako leto posebej v odvisnosti od intenzivnosti kulturnih programov, ki se v kulturnih domovih odvijajo.

Cilji:

- pridobitev osrednjega prostora za prireditveno dejavnost,
- pridobitev prostorov za muzejsko dejavnost,
- zagotoviti dodatna proračunska sredstva za sofinanciranje stroškov najema prostorov za kulturne dejavnosti,
- pridobitev dodatnih prostorov za društveno dejavnost.

Ukrepi:

- izdelava projektne dokumentacije za objekt, ki bo služil prireditveni dejavnosti (nov kulturni dom),
- izdelava projektne dokumentacije za mlin,
- izdelava analize glede izkoriščenosti prostorov namenjenih kulturni dejavnosti,
- aktivno razreševanje lastninskih razmerij.

Kazalci:

- zagotovljeni novi prostori za prireditveno dejavnost,
- zagotovljeni novi prostori za muzejsko dejavnost,
- zagotovljeni novi prostori za društveno dejavnost.

6 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

6.1 Analiza obstoječih razmer

V javni interes na področju kulturne dediščine spadajo:

- vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti,
- zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine ne glede na njeno namembnost,
- zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja,
- preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine,
- skrb za uveljavljanje in razvoj sistema varstva dediščine, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti.

Občina Grosuplje načrtno skrbi, promovira, ureja in ščiti svojo naravno in kulturno dediščino.

Kulturnih spomenikov državnega pomena v občini ni (podan je bil predlog za razglasitev: Tabor Cerovo).

Kulturni spomeniki lokalnega pomena pa so:

1. spomeniki delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve, 1987,
2. arheološki teren na Taboru na Cerovem in podružnična cerkev sv. Nikolaja s tabornim obzidjem, 1991,
3. podružnična cerkev sv. Martina v Velikem Mlačevem, 1991,
4. podružnična cerkev sv. Petra in Pavla na Spodnji Slivnici, 1991,
5. arheološki kompleks Magdalenska gora in podružnična cerkev sv. Magdalena, 1994,
6. župnijska cerkev Marijinega rojstva in obrambni stolp nekdanjega protiturškega tabora v Šmarju – Sap, 1999,
7. mlin pri graščini Brinje, 2006.

Seznam odlokov o kulturnih in zgodovinskih spomenikih:

1. Odlok o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve za zgodovinske spomenike (Uradni list SRS, št. 7/87),
2. Odlok o razglasitvi arheološkega terena na Taboru na Cerovem in podružnične cerkve sv. Nikolaja s tabornim obzidjem za kulturna in zgodovinska spomenika (Uradni list RS, št. 28/91),
3. Odlok o razglasitvi podružnične cerkve sv. Martina v Velikem Mlačevem za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni list RS, št. 28/91),
4. Odlok o razglasitvi podružnične cerkve sv. Petra in Pavla na Spodnji Slivnici za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni list RS, št. 28/91),
5. Odlok o razglasitvi arheološkega kompleksa Magdalenske gore in podružnične cerkve sv. Magdalena za kulturna in zgodovinska spomenika (Uradni list RS, št. 7/94),
6. Odlok o razglasitvi župnijske cerkve Marijinega rojstva in obrambnega stolpa nekdanjega protiturškega tabora v Šmarju – Sap za kulturni spomenik (Uradni list RS, št. 54/99),
7. Odlok o razglasitvi mlina pri graščini Brinje za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradni list RS, št. 61/06 in 76/06).

6.2 Prioriteta sprejemanja odlokov za zaščito kulturne dediščine

V naslednjem štiriletnem obdobju se bodo skupaj s stroko nadaljevala intenzivna prizadevanja za zaščito naše kulturne dediščine na državni ravni (spomeniki državnega pomena) in lokalni ravni (spomeniki lokalnega pomena).

Občina bo oblikovala predloge za razglasitev kulturnih in zgodovinskih spomenikov na področju arheološke in stavbne dediščine.

Na *državni* ravni (spomeniki državnega pomena):

- Tabor na Cerovem in podružnična cerkev sv. Nikolaja s tabornim obzidjem (noveliranje že predlaganega odloka),
- arheološki kompleks Magdalenska gora in podružnična cerkev sv. Magdalene,
- župnijska cerkev Marijinega rojstva in obrambni stolp nekdanjega protiturškega tabora v Šmarju – Sap.

Na *lokalni* ravni (spomeniki lokalnega pomena):

- arheološko najdišče Zavrh, Spodnja Slivnica,
- višinska naselbina Limberk,
- cerkev sv. Kancijana, Škocjan, (že v postopku razglasitve)
- cerkev sv. Benedikta, Blečji vrh,
- cerkev sv. Križa, Tlake,
- cerkev sv. Štefana, Vino.

6.3 Strategija zaščite ostale kulturne dediščine

Z upoštevanjem usmeritev Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije bo občina v obravnavanem obdobju še v večji meri usmerila svoja prizadevanja v:

- sofinanciranje obnove kulturne dediščine v zasebni lasti preko javnih razpisov in javnih pozivov in ozaveščanje lastnikov kulturne dediščine o njenem pomenu (npr. baročni pil v Mali stari vasi),
- obnovo kulturne dediščine, ki je po mnenju stroke prednostno potrebna obnove (npr. kapela s tremi križi v Tlakah),
- izdelavo idejnih načrtov za oživitev graščine Praproče (ponovno začetni prizadevanja za ureditev lastniških razmerij) in gradu Boštanj (začetni prizadevanja za ureditev lastniških razmerij, arheološko saniranje zidov, obnovitev frontne fasade – projekt »Obudimo Beli kamen«),
- vzpostavitev lastne evidence lokalne kulturne dediščine (izdelava lokalnih popisov dediščine - inventarizacija in vzpostavitev enotnega dokumentarnega arhiva),
- vzpostavitev sistema oživljanja in predstavljanja kulturne dediščine (povezovanje s turizmom, predstavitev kulturne dediščine skozi kulturne dogodke, povezovanje z založništvom...).

6.4 Posebni projekti na področju varstva kulturne dediščine

Občina bo posebno in načrtno pozornost namenila nadgradnji posebnih projektov na področju varstva kulturne dediščine, še zlasti v smislu pridobitve alternativnih virov financiranja projektov.

6.4.1 Oblikovanje muzejskih zbirk

V povezavi in v soglasju z lastniki bo izvedeno sistematično in načrtno oblikovanje, vzdrževanje in predstavljanje obstoječih muzejskih zbirk:

- etnološka zbirka v Škocjanu (v stari šoli),
- etnološka zbirka v Šmarju (v Turnčku).

6.4.2 Mlin pri graščini Brinje

Mlin pri graščini Brinje leži ob nekdanji strugi Grosupeljščice, vzhodno od kasneje pozidane graščine. Mlin z bivalnim delom v nadstropju in s štirimi pari mlinskih kamnov je v začetku 16. stoletja zgradil pl.

Lamberg iz Boštanja in je upodobljen v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske iz leta 1689. Mlin predstavlja enega najstarejših in največjih dokumentiranih tovrstnih objektov na manjših vodotokih osrednje Slovenije.

Vzpostavitev delovanja muzeja je, v okviru danih možnosti, pomembna naloga na področju varstva kulturne dediščine v prihodnjem štiriletnem obdobju, za kar se bo še naprej prizadevalo pridobiti evropska sredstva.

Vsebine predstavljene v mlinu naj bi povezovale tradicijo in moderne muzejske pristope. Proučila se bo možnost povezovanja z gospodarstvom, v začetku preko območne obrtne zbornice in Pekarne Grosuplje.

Cilji:

- zagotoviti varstvo opredeljene kulturne dediščine,
- izboljšanje dostopnosti kulturne dediščine, vključevanje v sodobno življenje, razvoj, v vzgojne in izobraževalne procese,
- zagotoviti dostopnost informacij o kulturni dediščini čim širšemu krogu ljudi,
- opredeliti dediščino kot dejavnik gospodarskega razvoja in izboljševanja kvalitete življenja,
- opredeliti dediščino kot dejavnik povečanja vključenosti občine v širši državni in evropski prostor.

Ukrepi:

- priprava in izvedba posebnih projektov na področju varstva kulturne dediščine,
- iskanje novih finančnih virov za ohranjanje kulturne dediščine,
- vzdrževanje oz. oživetev posamičnih izbranih projektov (mlin),
- spodbujanje dolgoročnega upravljanja s kulturno dediščino,
- oblikovanje novih pedagoških programov z vsebinsko navezavo na kulturno dediščino (povezava kulture, turizma, gospodarstva, vključevanje v preventivne mladinske programe in programe za Rome, podpora interesnim dejavnostim mladih, ki se navezujejo na dediščino),
- omogočiti dostopnost kulturne dediščine vsem potencialnim uporabnikom dediščine (npr. ogledi za ljudi s posebnimi potrebami),
- vzpostavitev občinskega registra kulturne dediščine – informacijski portal občine,
- organizacija prireditev, razstav ipd. s področja kulturne dediščine,
- vključevanje kulturne dediščine v turistično ponudbo.

Kazalci:

- povečan obseg prenove dediščine,
- število kvadratnih metrov obnovljenih prostorov,
- delež vlaganj v varstvo in obnovo kulturne dediščine iz proračunskih sredstev,
- delež vlaganj v varstvo in obnovo kulturne dediščine iz neproračunskih sredstev,
- povečanje števila pedagoških, in drugih preventivnih programov na temo kulturne dediščine,
- povečanja števila obiskov kulturne dediščine (soba LA...),
- število uporabnikov registra in posredovanih informacij,
- število izdanih in pridobljenih knjig s tega področja (domoznanstvo),
- število programov povezave kulturne dediščine s področjem turizma,
- število programov povezave kulturne dediščine s področjem gospodarstva,
- število mednarodnih sodelovanj.

7 FINANCIRANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI

Občina Grosuplje bo v skladu z zakonom zagotavljala pogoje za uresničevanje *javne službe* na področju kulture (knjižnica, glasbena šola). Izvajanje javne službe bo zagotavljala s sprejemom aktov o ustanovitvi, s sodelovanjem pri upravljanju javnih zavodov, ustreznim financiranjem programov in projektov, zagotavljanjem prostorskih pogojev in opreme.

Spodbujala bo kulturno dejavnost občanov, še zlasti na področju ljubiteljske dejavnosti (društva, njihove zveze, posamezniki, območni sklad) in zagotavljala sredstva za njihovo dejavnost.

Omogočila bo prostorske, tehnične, organizacijske in materialne možnosti za uresničitev programov in projektov nosilcev kulturne dejavnosti.

Omogočila bo čim večjo dostopnost kulturnih dobrin svojim občanom.

Omogočala bo redno investicijsko vzdrževanje kulture infrastrukture in njen razvoj.

Podpirala bo programe in projekte, ki bi lahko oz. bodo pridobili *alternativne vire financiranja* (razpisi drugih institucij, lastna sredstva izvajalcev, donatorska in sponzorska sredstva).

Ukrepi za doseganje zgoraj zastavljenih ciljev

Pri pripravi finančnih načrtov za področje kulture je potrebno upoštevati financiranje javne službe v višini zakonsko opredeljenih osnov, ki vključujejo stroške zavodov, stroške za plačilo dela v skladu s kadrovskim načrtom in programske materialne stroške ter stroške za investicijsko vzdrževanje prostorov in nakup opreme.

Priprava proračuna mora temeljiti na poročilih in planih dela nosilcev kulturnih dejavnosti in sicer tako institucionalnih kot tudi tistih iz civilne družbe oz. nevladnih organizacij.

Občina za financiranje kulturnih programov in projektov izvaja *neposredne pozive za javne zavode in javne razpise ter javne pozive za kulturne programe in projekte*.

Sistem financiranja kulturnih dejavnosti v občini je potrebno dopolniti z razpisi Ministrstva za kulturo, Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, razpisi drugih državnih in evropskih institucij. Izvajalci pa si morajo prizadevati tudi za lastne prihodke (vstopnine, kotizacije, najemnine...) ter sponzorska in donatorska sredstva.

8 LETNO NAČRTOVANJE IN POROČANJE

Izvajalci javne službe na področju kulture so v skladu z veljavno zakonodajo, na podlagi odlokov o ustanovitvi in pogodb o financiranju, *dolžni občini predložiti letne delovne načrte in poročila* o njihovem uresničevanju ter namenski rabi pridobljenih sredstev, ki so si jih pridobili z neposrednimi pozivi.

Prav tako se pogodbeno opredelijo razmerja med občino in izvajalci iz civilne družbe oz iz nevladnih organizacij, ki so si sredstva pridobili na javnih razpisih in javnih pozivih občine.

Občinska kulturna politika mora biti oblikovana na podlagi načrtovanih in že uresničenih programih in projektih izvajalcev na področju kulture.

Lokalni program kulture je strategija razvoja kulturne dejavnosti v Občini Grosuplje. Temelji na podlagi opravljene analize dejanskega stanja in na tej osnovi zaznanih potreb opredeljuje cilje po posameznih področjih kulturne dejavnosti, ukrepe za doseganje zastavljenih ciljev in kazalce za merjenje uspešnosti na tej poti.

Občinska strokovna služba bo spremljala uresničevanje v strategiji razvoja kulturne dejavnosti zastavljenih ciljev. Ob zaključku posameznega proračunskega leta bo na podlagi opredeljenih statističnih kazalcev opravila *vrednotenje* doseganja ciljev.

Na podlagi doseženih rezultatov bodo pripravljene ustrezni ukrepi in vzpodbude za naslednje leto.

Ob zaključku štiriletnega obdobja bo uresničevanje ciljev lokalnega programa kulture predstavljeno občinskemu svetu.

9 DOLGOROČNI POGLED NA RAZVOJ KULTURE V OBČINI GROSUPLJE

Občina Grosuplje bo zagotavljala pogoje za *kulturno ustvarjalnost in raznolikost ter dostopnost kulturnih dobrin* preko obstoječih javnih zavodov, Zveze kulturnih društev Grosuplje, posameznih kulturnih društev, Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Ivančna Gorica in vseh ostalih izvajalcev kulturne dejavnosti.

Partnerstvo med občino in nosilci kulturne dejavnosti iz civilne družbe oz. nevladnih organizacij se bo, z uresničevanjem določil lokalnega programa kulture, v naslednjem štiriletnem obdobju še utrjevalo.

Občina Grosuplje ima vse možnosti razviti se v pomembno kulturno središče in tako zagotoviti občanom in občankam ustrezno ponudbo kulturnih dobrin na vseh področjih kulturnega udejstvovanja.

V povezavi s turistično dejavnostjo se predvideva tudi razmah večjih in številnejših kulturnih prireditev.

Bližina Ljubljane s svojo kulturno ponudbo ne sme biti razlog, da se v občini na tem področju ne bi nič dogajalo. Našim občanom je potrebno zagotoviti dostop do dovolj kakovostnih kulturnih dobrin tudi doma.

Občina Grosuplje bo načrtno poskrbela za zaščito svoje kulturne dediščine in za estetsko podobo mesta Grosuplje in naselij s skladnim urbanističnim načrtovanjem in pretehtanim umeščanjem estetskih objektov v prostor.

Temeljni cilji, ki jih zasleduje lokalni program kulture so:

1. oživljanje kulturnega življenja v občini,
2. povezovanje vseh vidikov lokalnega udejstvovanja (kulture, gospodarstva, šolstva, turizma in športa),
3. razvijanje prepoznavnosti Občine Grosuplje skozi kulturno dejavnost.

Časovni okvir spodaj navedenih ukrepov za doseganje strateških ciljev lokalnega programa kulture je naslednje štiriletno obdobje. Prizadevanja za razvoj kulturne dejavnosti (še zlasti na področju razvoja infrastrukture) pa bo nujno nadaljevati v naslednjih obdobjih.

Podrobnejši terminski plani doseganja posameznih ciljev bodo določeni in načrtovani z letnimi načrti dela izvajalcev kulturnih programov in projektov, letnimi načrti dela krajevnih skupnosti in oblikovanjem občinskih javnih razpisov in javnih pozivov za sofinanciranje kulturne dejavnosti na podlagi določil občinskega pravilnika.

Občinska podpora in s tem prednostno uresničevanje zastavljenih ciljev je v odvisnosti od intenzivnosti kulturnega dogajanja v posameznem okolju.

V nadaljevanju so v tabelah opredeljeni programi za doseganje posameznih ciljev in predvideni ukrepi za njihovo uresničevanje.

Cilj 1	OŽIVLJANJE KULTURNEGA ŽIVLJENJA V OBČINI
Programi za doseganje ciljev	<ol style="list-style-type: none"> 1. rešitev problema kulturne infrastrukture, 2. iskanje novih virov financiranja , 3. vzpodbujanje komunikacije v kulturi, 4. problematizacija kulture.
Ukrepi za uresničevanje programov	<p>Program 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrtno in sistematično investicijsko vzdrževanje kulturnih domov, - oblikovanje občinskih urbanističnih načrtov v skladu z opredelitvami v tem dokumentu, - urejanje lastniških odnosov, - priprava projekte dokumentacije za osrednji prireditveni prostor, - obnova mlina pri graščini Brinje v skladu s konservatorskim načrtom. <p>Program 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijanje in večja podpora programom z možnostjo financiranja izven proračuna (evropska sredstva, donatorska in sponzorska sredstva), - izobraževanje za pridobitev teh sredstev, - sodelovanje z gospodarstvom, z Območno obrtno zbornico Grosuplje. <p>Program 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - povezovanje delovanja, promocije in informiranja vseh nosilcev dejavnosti v okviru internetne občinske strani, - večje povezovanje vseh akterjev z mediji, - organizacija skupnih projektov. <p>Program 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vključevanje zainteresiranje javnosti v strateške odločitve o kulturi, - javne razprave, okrogle mize, pobude, - vključevanje gospodarstva v problematiko kulturne dejavnosti – promocija.

Cilj 2	POVEZOVANJE VSEH VIDIKOV LOKALNEGA UDEJSTVOVANJA
Programi za doseganje ciljev	<ol style="list-style-type: none"> 1. povezovanje vseh izvajalcev na področju kulture, 2. povezovanje kulture in gospodarstva, 3. povezovanje kulture in šolstva, 4. povezovanje kulture in športa, 5. povezovanje kulture in turizma.
Ukrepi za uresničevanje programov	<p>Program 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - koordinacija dejavnosti vseh izvajalcev v kulturi (ključna vloga ZKD Grosuplje s svojo spletno stranjo), - organizacija skupnih projektov. <p>Program 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - promocija podjetij skozi kulturne vsebine, - sodelovanje z območno obrtno zbornico, - popularizacija sponzorstva in donatorstva. <p>Program 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje z javnimi zavodi na področju vzgoje in izobraževanja, - štipendiranje poklicev na področju kulture, - dostopnost šolske in kulturne infrastrukture obema stranema. <p>Program 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacija skupnih projektov (povezovanje športnih prireditev s kulturnimi vsebinami), - dostopnost športne in kulturne infrastrukture obema stranema. <p>Program 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - povezovanje izvajalcev kulturne (knjižnica, ZKD Grosuplje, kulturna društva, posamezniki) in turistične dejavnosti (Turistična zveza Grosuplje, turistična društva, posamezniki, nastajajoči TIC Grosuplje), - organizacija skupnih projektov (oblikovanje skupne občinske ponudbe kulturnih in turističnih programov).

Cilj 3	RAZVIJANJE PREPOZNAVNOSTI OBČINE GROSUPLJE SKOZI KULTURNO DEJAVNOST
Programi za doseganje ciljev	<ol style="list-style-type: none"> 1. oživljanje mestnega jedra, 2. predstavljanje svoje naravne in kulturne dediščine, 3. podpora nadstandardnim kulturnim programom in projektom.
Ukrepi za uresničevanje programov	<p>Program 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova kulturnega doma Grosuplje, - vsestranska podpora prireditveni dejavnosti v mestnem jedru – Mesto na ulici, - vključevanje teh prireditev v turistično ponudbo. <p>Program 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev lastnega registra občinske kulturne dediščine (informacijski portal), - organizacija posebnih projektov na področju kulturne dediščine, - vključevanje kulturne dediščine v turistične programe. <p>Program 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - prednostna vsestranska podpora projektom, ki presegajo lokalne okvire.

10 PRILOGE

Priloga I: Društva in ZKD Grosuplje (civilna družba oz. nevladne organizacije)

- Pregled društev po dejavnostih 2007, **Priloga I /A,**
- Pregled produkcije po društvih 2006-2007, **Priloga I/B,**
- Pregled stanja prostorov in opreme društev 2007, **Priloga I/C.**

Priloga II: Mestna knjižnica Grosuplje, JSKD, OI Ivančna Gorica, Glasbena šola Grosuplje, (institucionalni nosilci kulturne dejavnosti)

- Pregled osnovnih podatkov nosilcev kulturne dejavnosti 2007, **Priloga II /A,**
- Pregled produkcije po nosilcih kulturne dejavnosti 2006-2007, **Priloga II/B,**
- Pregled stanja prostorov in opreme nosilcev kulturne dejavnosti 2007, **Priloga II/C.**